

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Kreativní účetnictví v podmínkách české účetní legislativy

Creative accounting in the Czech accounting legislation

Soňa Celeryňová

Plzeň 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

„Kreativní účetnictví v podmínkách české účetní legislativy“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce Ing. Jitky Zborkové za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne 30. dubna 2013

.....

podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat své vedoucí bakalářské práce, Ing. Jitce Zborkové za její čas rady, náměty a připomínky, které mi při konzultacích poskytla.

Obsah

Úvod	6
1 KREATIVNÍ ÚČETNICTVÍ	7
1.1 Historie	7
1.2 Definice kreativního účetnictví	9
1.3 Motivace pro použití.....	12
2 TECHNIKY KREATIVNÍHO ÚČETNICTVÍ	14
2.1 Window dressing.....	14
2.2 Mimobilanční financování	20
2.3 Earnings management.....	27
3 PREVENCE.....	32
3.1 Kreativní účetnictví v rámci účetní legislativy	32
3.2 Kreativní účetnictví porušující věrný a poctivý obraz účetnictví.....	33
3.3 Nelegální podvody v účetnictví	35
4 ČESKÉ ÚČETNÍ PŘEDPISY	37
5 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI Z INSOLVENČNÍHO REJSTRÁŘÍKU.....	41
6 GLOBAL FRAUD STUDY 2012	48
7 ZÁVĚR.....	56
Seznam tabulek	58
Seznam obrázků.....	58
Seznam použité literatury	59
Seznam použité legislativy.....	60
Seznam použitých internetových zdrojů.....	61
Seznam příloh.....	64

Úvod

*„We are not managing profit,
we are managing business.“*

Jack Welch

Účetnictví by mělo být vedeno tak, aby účetní závěrka společnosti zobrazovala věrný a poctivý obraz účetnictví. Tento obraz by měl vypovídat o skutečné finanční situaci společnosti.

Dle Zákona o účetnictví mají účetní jednotky povinnost vést účetnictví tak, aby bylo správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručující trvalost účetních záznamů. Za správné účetnictví se považuje, pokud se nesnaží účetní jednotka obejít účel zákona o účetnictví nebo neodporuje tomuto právnímu předpisu. Účetnictví je úplné, pokud jsou v účetních knihách zobrazeny účetní případy související s daným obdobím. O průkazný stav se jedná v případě, pokud jsou veškeré účetní záznamy porovnány se skutečným stavem. Způsob zaručující trvalost účetních záznamů účetní jednotky může být v případě, že účetní jednotka není schopna naplňovat povinnosti, které jí ukládá zákon o účetnictví po celou dobu úschovy a zpracování.

Kreativní účetnictví může být použito například z důvodu zvýšení zisku společnosti, osobní zainteresovanosti managementu, k překlenutí špatného období, oddálení případného úpadku společnosti nebo ve snaze snížit daňové zatížení společnosti.

Kreativní účetnictví může být uplatněno ve třech stupních. Prvním z nich je kreativní účetnictví v rámci účetní legislativy. V tomto případě nedochází k porušení žádného předpisu a z tohoto důvodu je toto použití velmi špatně odhalitelné. Při této aplikaci se využívá především flexibilita předpisů upravující účetnictví. Kreativní účetnictví porušující věrný a poctivý obraz účetnictví je druhým stupněm. Aplikace těchto postupů se nazývá „účetním přestupkem“ a je sankcionována dle Zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. Nejzávažnější a nejhůře postižitelnou oblastí jsou nelegální podvody v účetnictví, které jsou sankcionovány Trestním zákoníkem č. 40/2009 Sb.

1 KREATIVNÍ ÚČETNICTVÍ

„Slovo kreativita pochází z latinského slova *creare* a neznamena nic jiného než tvořit, vytvořit. Kreativita je tedy schopnost člověka vytvořit něco nového, nové myšlenky,, (Havas, 2006, s. 197)

Slovník cizích slov definuje kreativitu jako tvořivou činnost, produktivní styl myšlení odrážející se v činnosti člověka (Kolektiv autorů a konzultantů OTTOVA nakladatelství, 2000).

„Kreativita čerpá ze všeho, co existuje. Kreativní člověk nachází souvislosti mezi myšlenkami, které se jiným mohou zdát vzdálené: čím vzdálenější se zdají být, tím více kreativity bylo k jejich spojení zapotřebí. Kreativita je duševní schopnost, která umožňuje zdánlivě z ničeho vytvářet něco užitečného, logického, krásného nebo významného.“ (Adair, 2011, s. 16)

„Kreativitě se nedaří tam, kde vládne přehnaná sebekontrola a naplánovaný život. Protože nové myšlenky se obvykle rodí z chaosu. Kreativní myšlení přináší své ovoce, i když ne vždy takové, jaké by se očekávalo.“ (Adair, 2011, s. 34)

1.1 Historie

Pokud se chceme zabývat problematikou kreativního účetnictví, podvodů a zkreslování výsledků v účetnictví, není špatnou myšlenkou podívat se do minulosti. Z minulosti se lze poučit a tím předejít obdobným případům nebo se jim v nejlepším případě úplně vyvarovat. V historii lze objevit mnoho situací, kdy o peníze přišli jednotlivci nebo celé státy. Může se jednat o případy z oblastí finanční sféry a peněz, selhání bank, korupce v politice, skandálů centrálních bank, uměle nadhodnocených akcií, praní peněz z kriminálních aktivit, falšování účetních výkazů, finančních aktivit organizovaného zločinu až po internetové podvody.

Předmětem spekulací se mohou stát i „obyčejné“ tulipány. V době jejich dovozu do Evropy byly jejich ceny vysoké, a proto málem došlo k celonárodní krizi v Nizozemsku. V roce 1634 zde začala „tulipománie“. Téměř každý kdo vlastnil nějaké peníze, podléhal této mánii. Lidé byli schopni utratit za tulipány i veškeré úspory. Obchod s tulipány prosperoval a důsledkem toho byl prudký růst cen. V souvislosti s prudkým růstem cen se vytvořila cenová bublina, od které se dalo očekávat její prasknutí. To mohlo dostat obchodníky až na hranici chudoby. V historických pramenech se uvádí následující případy.

„V roce 1634 zaplatil jeden haarlemský obchodník dokonce polovinu svého jmění za jednu jedinou cibuli tulipánu. V roce 1635 nabízeli spekulanti za jeden haarlemský tulipán 12 akrů stavebních pozemků a jeden amsterodamský tulipán stál 4600 holandských guldenů, což odpovídalo ceně 40 tučných volů.“

„Námořník, který se vrátil z ciziny a o „tulipománii“ nic nevěděl, pomohl jednomu obchodníkovi. Ten se mu odvděčil dobrým jídlem, sleděm a chlebem. Námořník si k tomu bez vědomí obchodníka vzal i cibuli, která ležela na stole, a snědl ji také. Byla to však cibule tulipánu, který obchodník pořídil za cenu jídla pro celou posádku lodi na jeden rok. Námořník kvůli tomu strávil měsíce ve vězení.“ (Machala, 2005)

K splasknutí bubliny nadhodnocených cen tulipánů došlo v 1636. V tomto roce ceny cibulek poklesly na desetinu původní ceny, a pak dále ještě klesaly. V této době již existovaly forwardové kontrakty, které zajišťovali zaplacení předem ujednané ceny nyní a dodání v budoucnosti. V důsledku pádu tržních cen došlo také k porušení těchto kontraktů.

Celá tato situace v Nizozemsku vyvolala řadu soudních sporů, což mělo za důsledek ekonomický a finanční šok, ze kterého se tato země dostávala několik následujících let (Machala, 2005).

V souvislosti s dosud největším skandálem společnosti Enron se tyto situace začaly řešit a tato problematika zůstává aktuální dodnes.

V roce 2001 vyhlásila tato společnost bankrot z důvodu účetních podvodů. Tento bankrot je zatím největší bankrot v dějinách USA. Tato skutečnost připravila akcionáře o majetek v celkové hodnotě větší než 60 miliard dolarů a byly propuštěny tisíce lidí.

Po vyhlášení bankrotu společnost přiznala, že v předchozích čtyřech letech nadhodnocovala své účetnictví, a to o více než 600 miliónů dolarů. Důvodem podvodů v účetnictví bylo udržení vysokých cen akcií, z kterých měl management společnosti vysoké bonusy v rámci motivačního programu. V účetnictví figurovaly neuskutečněné obchody, Enron zakládal dceřinné společnosti. Ty přebíraly obchodní závazky mateřské společnosti. Takto byla zakrývána skutečná zadluženost společnosti Enron (ČT24, 2011).

Pojem kreativní účetnictví se nevyhnul ani Evropské unii. Je spojován s Řeckem v souvislosti s porušováním Paktu o stabilitě a růstu Evropské unie.

Na základě Paktu o stabilitě a růstu jsou členské státy zavázány udržovat rozpočty ve střednědobém horizontu téměř vyrovnané nebo přebytkové. Dle tohoto Paktu by měl být udržován deficit veřejných financí pod hranicí 3% HDP. Deficit nad stanoveným limitem je považován za nadměrný (ČNB, 2013).

Na základě údajů za rok 1999 bylo v roce 2001 přijato Řecko do eurozóny. V září roku 2004 se zjistilo, že řecká vláda již od roku 1998 předkládala zkreslené údaje (EurActiv, 2005).

1.2 Definice kreativního účetnictví

Kreativního účetnictví definoval v roce 1987 Ian Griffiths ve své knize následovně. Každý podnik v zemi švindluje svůj zisk. Každá sada publikovaných účtů je založena na knihách, které byly pečlivě uvařeny nebo kompletně opečeny. Čísla, kterými je otravována dvakrát za rok investující veřejnost, byla všechna změněna kvůli obraně před vinou. Je to největší podfuk od Trojského koně (Griffiths, 1987).

Pojem kreativní účetnictví je používán především v angličtině, proto je vhodné uvést jeho přeloženou definici z výkladového slovníku Oxford Dictionaries. Ten ho definuje jako využívání mezer ve finančních předpisech s cílem získání výhody nebo současné hodnoty uvést v mylném příznivějším světle (Oxford Dictionaries Online, 2013).

Další z anglických autorů Mulford a Comiskey ve své knize *The Financial Numbers Game: Detecting Creative Accounting Practices* charakterizují kreativní účetnictví následovně. Jedná se o veškeré kroky, které jsou použité pro finanční hru s čísly včetně výběru a aplikací účetních zásad. Tento výběr je uvnitř i vně hranice obecně uznávaných účetních zásad a podvodného účetního výkaznictví. Zahrnuty jsou rovněž opatření, která jsou přijata prostřednictvím earnings managementem a income smoothingem (Mulford a Comiskey, 2011).

Michaela Jamesona ve své publikaci *A Practical Guide to Creative Accounting* uvádí. Během účetního procesu se člověk potýká s mnoha aspekty posuzování a řešení konfliktů mezi různými, navzájem si konkurujícími přístupy k prezentování výsledků v rámci finančních případů a transakcí ... tato flexibilita poskytuje příležitosti pro manipulaci, podvod a klamnou prezentaci. Tyto aktivity - praktikovány méně svědomitými členy účetní profese – vešly ve známost jako kreativní účetnictví (Jameson, 1988).

Kamal Naser uvádí kreativní účetnictví jako proces manipulace s účetními údaji, kde jsou využívány mezery v účetních pravidlech a možnosti výběru v rámci používaných měřítek a způsobu vykazování za účelem transformace finančních výkazů do podoby, kterou jejich zhotovitelé upřednostňují, místo toho, kterou by měly mít. Proces, ve kterém jsou transakce rozděleny tak, že vytvářejí požadované účetní výsledky, místo toho aby byly prezentovány neutrálním obvyklým způsobem (Naser, 1993).

Z českých autorů stojí za zmínku následující definice kreativního účetnictví profesorky Dany Kovanicové: „Zneužívání účetnictví k určitým cílům je proces, který je v současnosti definován jako:

- proces manipulace s účetními údaji s cílem transformovat výkazy finančního účetnictví z podoby, jakou by měly mít při věrném zobrazení skutečnosti do podoby, jakou by si přáli ti, kteří za ně jsou odpovědní,
- uskutečňování takových transakcí, jejichž záměr je jediný: vykázat žádoucí finanční pozici, výkonnost a peněžní toky daného podniku.“ (Kovanicová, 2005, str. 492)

Ve své publikaci Kreativní účetnictví – zneužívání a meze hovoří Krupová o kreativním účetnictví jako o zneužívání účetnictví. Jedná se o:

- manipulaci s účetními údaji se záměrem přeměnit účetní výkazy z podoby, jakou by měly mít, do podoby, jakou by si přáli jejich tvůrci,
- situace, při kterých jsou realizovány přímo ekonomické transakce tak, aby bylo dosaženo příznivých výsledků v účetnictví (Krupová, 2001).

Výše uvedené definice mají **společný rys, že v případě užití kreativního účetnictví se snaží jeho uživatel záměrně zkreslit údaje obsažené v účetnictví ve svůj prospěch pro zlepšení aktuální situace společnosti.**

Dle mého názoru problematiku kreativního účetnictví nejlépe vystihuje definice Kamala H. M. Nasera, který zmiňuje mezery v účetnictví. Ty jsou podle něj využity pro aplikaci kreativního účetnictví.

1.3 Motivace pro použití

Motivací pro použití kreativního účetnictví může být mnoho důvodů. O motivačních faktorech hovoří Jones ve své publikaci *Creative accounting, fraud and international accounting scandals*. Dle této publikace však nelze aplikovat všechny motivační faktory, protože některé uvedené metody nejsou v České republice používány. Z českých autorů se touto problematikou zabývá Krupová.

Michael Jones uvádí důvody pro praktikování kreativního účetnictví především **ze strany managementu společnosti**.

Jedním z důvodů dle Jonese může být zvýšení mezd managementu, neboť složka mzdy manažera může být závislá na dosahovaných výsledcích společnosti. Manažeři se také mohou ve svém osobním životě ocitnout v těžké finanční situaci, ve které potřebují peníze. Jones uvádí, že častějším stimulem než potřeba peněz je lidská chamtivost.

Další motivací pro použití kreativního účetnictví ze strany managementu může být strach o ztrátu zaměstnání při dosahování špatných výsledků společnosti, které se snaží zamaskovat použitím kreativního účetnictví pro překonání špatného období nebo prodloužení svého pracovního poměru. Při této nejistotě by si jednotliví manažeři mohli najít nové pracovní uplatnění.

Manažeři také mohou toužit po úctě a projevech uznání, proto mohou chtít praktikovat kreativní účetnictví pro své osobní uspokojení. Naopak pokud manažer dosahuje špatných výsledků může to vést až ke ztrátě jeho sebevědomí.

Jones také hovoří o novém manažerském týmu. Při jeho vytvoření mohou být noví manažeři motivováni k užití kreativního účetnictví za účelem dosažení lepších výsledků než původní management (Jones, 2011).

Krupová v publikaci *Kreativní účetnictví Zneužívání účetnictví – možnosti a meze* uvádí motivační faktory k praktikování kreativního účetnictví následující případy.

Motivačním faktorem může být snaha manažerů k **dosažení co nejvyššího zisku**. Maximalizace zisku společnosti se nazývá alternativním cílem firmy. U současných společností nemusí být cílem pouze maximalizace zisku, nýbrž užitečnosti společnosti. Toto se nazývá moderní teorií společnosti (Krupová, 2001).

Příkladem moderní teorie společnosti může být společnost Student Agency, s. r. o., jejímž cílem při vstupu na trh, bylo ovládnutí určité části trhu. Až po naplnění tohoto cíle se společnost začala zaměřovat na tvorbu zisku, který chce také nadále používat pro další expanzi. Toto tvrzení uvedl Radim Vančura v roce 2009 následujícím způsobem.

„Po patnácti letech náš cíl měníme. Původní záměr ovládnutí určitého podílu na trhu se nám podařilo splnit, teď se orientujeme na zisk. Důvodem je rozšíření působení naší firmy na železnici. Chceme se dostat i na koleje.“ (Lukášová, 2009)

Hrozící úpadek může chtít management společnosti oddálit pomocí použití kreativního účetnictví. V případě špatné ekonomické situace a tím i dosahování špatných výsledků společnosti mohou chtít manažeři tuto situaci zatajit vlastníkům a akcionářům.

Problematika **oceňování** je považována za hlavní důvod a příčinu pro použití kreativního účetnictví. V České republice se používá ocenění v historických cenách, které vede k podhodnocení aktiv (Krupová, 2001).

V případě použití historické ceny se aktivum oceňuje částkou, která byla vynaložena na jeho pořízení. Pořizovací cenou se ocení aktivum při nákupu. Při pořízení vlastní činností se použijí vlastní náklady na pořízení daného aktiva. Závazek se oceňuje peněžní částkou, kterou je třeba vynaložit k jeho uhrazení (Kovanicová, 2012).

Investoři společnosti chtějí mít co nejlepší výsledky hospodaření společnosti a vykázání dobrých výsledků od managementu. V případě, že situace na finančním trhu není pozitivní, může to vést management k použití kreativního účetnictví pro uspokojení investorů (Krupová, 2001).

Dalším motivem pro použití kreativního účetnictví může být **snaha o snížení daní**. Účetní jednotky toto obvykle činí na konci účetního období pro snížení daňového základu.

2 TECHNIKY KREATIVNÍHO ÚČETNICTVÍ

Pokud dochází k manipulaci s účetními údaji, jsou používány techniky window dressing, mimobilanční financování a earnings management. Mimobilanční financování je uváděno také pod názvem mimorozvahové.

Použitím technik kreativního účetnictví lze dle Kovanicové dosáhnout například:

- zatajení finančních rizik , zejména platební neschopnosti,
- vykazání výše ukazatelů, které jsou při finanční analýze hodnoceny kladně,
- získání dalších úvěrů a půjček,
- zachování obchodních vztahů se stávajícími partnery,
- udržení nebo posílení přístupů společnosti k financování prostřednictvím kapitálového trhu,
- vyloučení důkladnějších kontrol ze strany dozorčích orgánů společnosti a další (Kovanicová, 2005).

2.1 Window dressing

Název window dressing se do češtiny nepřekládá. Jedná se o účelovou manipulaci s daty, která je obvykle velmi snadno odhalitelná.

Dle Institutu certifikovaných účetních Anglie a Walesu (ICAEW) byla technika window dressing definována v roce 1986 následovně.

„Takové vedení transakcí, při nichž finanční výkazy podávají zavádějící nebo nereprezentativní obraz o finanční situaci podniku.“ (Krupová, 2001, s. 3)

Podobně je definována technika window dressing ve slovníku Finančního výkaznictví Coopers Lybrand.

„Window dressing je takové vedení transakcí, jehož cílem je vytvoření příznivějšího obrazu o finanční pozici společnosti ve výkazech finančního účetnictví než jaká je ve skutečnosti.“ (Krupová, 2001, s. 3)

Dle Kovanicové mezi hlavní techniky window dressing patří zejména záměrně chybné zařazování krátkodobých aktiv a závazků mezi dlouhodobé položky a naopak, vykazování majetku, který nevyhovuje definici aktiv a naopak nevykázání aktiv, které této definici vyhovují. Majetek nevyhovující definici aktiv nepřináší podniku žádný prospěch.

Záměna technického zhodnocení dlouhodobého majetku za opravu a naopak patří také mezi techniky window dressing (Kovanicová, 2005).

Problematiku technického zhodnocení upravuje Zákon o dani z příjmů č. 586/2002, problematika oprav je upravena prováděcí vyhláškou č. 500/2002 Sb. k Zákonu o účetnictví č. 563/1991 Sb.

Technickým zhodnocením dle Zákonu o dani z příjmů č. 586/2002 Sb. jsou výdaje na dokončené přístavby, stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace v případě, že převýší u jednotlivého majetku v úhrnu částku 40.000 Kč. Technickým zhodnocením se mění funkčnost používané věci. Technické zhodnocení lze uplatnit v případě, že přesáhne úhrnnou částku 40.000 Kč, pomocí daňových odpisů.

Vyhláška č. 500/2002 k zákonu o účetnictví č. 563/1991 Sb. definuje opravy dlouhodobého majetku. Opravou se odstraňují účinky částečného fyzického opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do původního stavu. Nemění se tedy funkčnost, může se jednat o výměnu nebo uvedení do původního stavu. Náklady na opravy je možné zahrnout do nákladů vynaložených na zajištění a udržení příjmu bez ohledu na jejich výši.

Následující problematika je zobrazena na příkladu:

Obrázek č. 1: Posouzení prací jako běžná oprava a modernizace

Provedení prací na výrobním zařízení ve vlastnictví společnosti v částce 40.000 Kč.
V účetnictví je tento majetek evidován v hodnotě 100.000 Kč

Vybrané údaje z rozvahy v případě posouzení prací jako běžná oprava v tis. Kč

Aktiva		Pasiva	
Výrobní zařízení	100	HV	- 40
Peníze	- 40		

V konečném důsledku dojde ke snížení výsledku hospodaření u dané společnosti.

Vybrané údaje z rozvahy v případě posouzení prací jako modernizace v tis. Kč

Aktiva		Pasiva	
Výrobní zařízení	140		
Peníze	- 40		

Modernizace navýší aktiva a hospodářský výsledek je ovlivňován postupně v následujících účetních obdobích prostřednictvím odpisů.

Zdroj : vlastní zpracování, 2013, dle Krupové, 2001

V souvislosti s **prodejem aktiv a jejich zpětným odkupem, někdy dokonce bez jejich fyzického pohybu**, hovoří Krupová o parkovacích transakcích. Jedná se o situace, kdy společnost vlastní nadměrný objem neprodejných zásob a tato skutečnost by mohla zajímat auditora. Proto uzavře s jinou společností smlouvu o prodeji a následujícím zpětném odkoupení zásob. Takto zásoby „zaparkuje“ v rozvaze jiné společnosti na minimální kritické období. Okolí společnosti není o záměru této skutečnosti informováno a vnímá ji jako odprodej nadbytečných zásob (Krupová, 2001).

Dále Kovanicová hovoří o technikách window dressing v souvislosti s úmyslně zkresleným oceněním majetku již při jeho pořízení a vykazování, zneužití možnosti přečesovat aktiva k praktikám, které překračují rámec účetních pravidel. Vykazování výnosů, které nevyhovují jejich definici, například vykázání tržeb bez skutečné realizace a naplnění požadavku zadluženosti, a naopak nevykázání některých prokazatelně dosažitelných výnosů.

Může se také jednat o cílené nedodržování zásady opatrnosti. V tomto případě společnost nesnižuje hodnotu aktiv a nevytváří rezervy, ani když to standardy ukládají. Také nadměrná aplikace zásady opatrnosti, při které jsou vytvářeny příliš vysoké rezervy, je jednou z technik window dressing. Dále se může jednat o úmyslně špatné odhady doby používání dlouhodobých aktiv, zpětně získatelných částek, čistých realizovatelných hodnot, výše rezerv některých aktuálních položek. Záměrné provádění změn v přijatých účetních pravidlech. Jedná se například o bezdůvodné změny oceňovacích základů nebo oceňovacích technik. Úmyslně prováděné chyby v účetnictví a účetních výkazech jsou také použitím techniky window dressing (Kovanicová, 2005).

V oblasti dluhů se hovoří o zvláštní technice kreativního účetnictví, tzv. půjčky přes konec účetního období (Krupová, 2001).

Půjčka přes konec účetního období je znázorněna na následujícím příkladě.

Obrázek č. 2: Půjčka přes konec období

Uvažujme dvě společnosti ABC a XYZ. Společnosti mají totožné tyto položky: hotovost ve výši 10.000 Kč, pohledávky v celkové hodnotě 20.000 Kč a dluhy v částce 40.000 Kč. Společnost XYZ si ještě vypůjčí přes konec účetního období 25.000 Kč.

Vybrané údaje z rozvahy společnosti ABC v tis. Kč

Aktiva		Pasiva	
Hotovost	10		
Pohledávky	20	Dluhy	40

Vybrané údaje z rozvahy společnosti XYZ v tis. Kč

Aktiva		Pasiva	
Hotovost	35		
Pohledávky	20	Dluhy	65

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle Krupové, 2001

Při této situaci nedojde ke změnám pouze v rozvaze společnosti, ale také v ukazatelích likvidity. Tato skutečnost je zobrazena v návaznosti na předchozí příklad následovně.

Obrázek č. 3: Likvidita společnosti při půjčce přes konec období

Vyjádřením některých ukazatelů likvidity získáme následující údaje.

Pracovní kapitál jedná se o rozdíl krátkodobých a dlouhodobých aktiv.

Tento ukazatel **je shodný u obou společností** ve výši -10.000 Kč.

Peněžní likviditu, která je dána jako poměr hotovosti a dluhů

Výpočet v tis. Kč	Hodnota peněžní likvidity
10/40	0,25 = 25%
35/65	0,5385 = 53,85%

Pohotovává likvidita je dána součtem hotovosti a pohledávek, který je vydělen dluhy.

Výpočet v tis. Kč	Hodnota pohotové likvidity
(10 +20)/40	0,75 = 75%
(35 +20)/65	0,8462 = 84,62%

Společnost XYZ vykazuje z důvodu půjčky přes období příznivější ukazatele likvidity než společnost ABC. Z důvodu zkreslení ukazatelů likvidity pomocí půjčky přes konec období jsou podobné postupy v některých státech zakázány pomocí legislativy.

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle Krupové, 2001

Dalším použitím techniky window dressing může být vystavování falešných faktur v řádech miliónů peněžních jednotek nebo fiktivní dodávky zboží, **porušování metodických prvků v účetnictví**. Může se jednat o případy, kdy účetní předpis na dokladu nevstoupí shodně zapsán do účetních knih. Může se také jednat o cíleně špatnou alokaci nákladů, ať už se týká přiřazování nákladů prováděným výkonům či přiřazování nákladů období nebo **nedodržování požadavku časového rozlišení** (Kovanicová, 2005).

Dle zákona o účetnictví je nutné dodržování časové souvislosti. Účetní případy související s vykazovaným účetním obdobím musejí být zaúčtovány v tomto období. K nedodržení pravidel časového rozlišení může dojít neznalostí, nepozorností nebo neuvědoměním si, že je nutné účetní případy rozdělit na období, se kterými věcně souvisejí.

Může se jednat o náklady příštích období. Jedná se o situaci, kdy peněžní prostředky jsou zaplacené v tomto roce předem na rok následující. Proto je použito účtu Náklady příštích období a v následujícím roce bude tato skutečnost přeúčtována na příslušný nákladový účet.

Účet výdaje příštích období se používá, pokud se v tomto roce jedná o náklad, ale peněžní výdaj bude uskutečněn až následující rok.

U výnosů příštích období je platba přijata předem, ale z hlediska časové souvislosti se bude jednat o výnos až v příštím roce.

Pokud se jedná o výnos v tomto roce, ale zaplacení bude až v následujícím roce, hovoříme o příjmech příštích období.

2.2 Mimobilanční financování

Oproti technice window dressing je k použití techniky mimobilančního financování potřeba vysoké odborné kvalifikace. Proto je tato technika těžko odhalitelná také pro velmi zkušené auditory.

Mimobilanční financování je technikou, která se neprojevuje v rozvaze. Jsou přítomny ale dodrženy právní předpisy upravující účetnictví včetně účetních zásad (Kovanicová, 2005).

Typickým příkladem použití techniky mimobilančního financování je **leasing**.

Pro leasing je charakteristická nájemní smlouva, při které nájemce po jejím uplynutí dle předem stanovených podmínek nadále pokračuje v pronájmu nebo předmět leasingu odkoupí, obvykle za nižší částku. Nájem (lease) je dočasné postoupení určitého předmětu užívání za úplatu na základě smluvního ujednání. Nájemce platí vlastníkovi (pronajímatel) za poskytnutí majetku nájemné. Touto skutečností se leasing odlišuje od způsobu pořízení nových aktiv financovaných formou úvěru.

Leasing se člení na finanční a operativní. Toto členění vyplývá ze skutečnosti rozdělení rizik a užitků spojených s vlastnictvím pronajímaného aktiva mezi pronajímatelem a nájemcem (Kovanicová, 2005).

„Finanční leasing představuje dlouhodobý pronájem s následným převodem vlastnických práv na nájemce při ukončení pronájmu. Jeho znakem je, že nájemní smlouvou pronajímatel přenáší na nájemce v podstatě veškerá rizika a užitky plynoucí z vlastnictví aktiva. Vlastnické právo může, ale nemusí být nakonec převedeno. Doba pronájmu zahrnuje podstatnou část doby životnosti pronajaté věci a úhrn pronájmu představuje oboustranně výhodnou cenu. Finanční leasing představuje pro nájemce specifickou formu získání majetku a jeho financování je cizím kapitálem. Zatímco právní forma nájemních smluv je obecně taková, že nájemce nezískává vlastnický nárok na najaté aktivum, v případě finančního nájmu je podstata a finanční realita taková, že nájemce získává ekonomický užitek z používání najatého aktiva po podstatnou část doby jeho ekonomické životnosti. Za to se nájemce přihlašuje k povinnosti platit za toto právo jednak částku blížíci se reálné hodnotě najatého aktiva, jednak s tím spojené finanční poplatky.“ (Kovanicová, 2005, s. 271-273)

Mezinárodní účetní standardy doporučují zachycení majetku a závazků vůči leasingové společnosti v rozvaze nájemce. V případě neuvedení těchto operací a částek v rozvaze nájemce dochází k podhodnocení ekonomických zdrojů a závazků a tím jsou zkresleny finanční ukazatele.

Obrázek č. 4: Finanční leasing dle mezinárodních účetních standardů

Firma využívá fixní majetek v hodnotě 1.000 tis. Kč. Jedná se o leasing s rovnoměrnými splátkami s celkovou dobou trvání 4 období.

Vybrané údaje z rozvahy nájemce v tis. Kč

Aktiva		Pasiva	
Majetek	750	Závazek	750
Bankovní účet	-250	HV	-250

Vybrané údaje z výkazu zisku a ztráty nájemce v tis. Kč

Výkaz zisku a ztráty			
Provozní náklady	250		
HV	-250		

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle Krupové, 2001

„Operativní leasing zahrnuje všechny ostatní pronájmy, po jejichž ukončení vrací nájemce majetek pronajímateli. V případě operativního leasingu se najatý majetek v rozvaze neuvádí. Předpis nájemného za účetní období je nákladem běžného období a současně krátkodobým závazkem, který nájemce uhradí. Při operativním leasingu zůstává pronajímáný majetek nadále v aktivech pronajímatele, kde je zařazen podle své povahy. Pronajímatel ho odepisuje podle stejných zásad jako obdobná nepronajatá aktiva. Přijaté nájemné je výnosem běžného období.“ (Kovanicová, 2005, s. 272)

Dle českých účetních standardů nedochází při účtování k rozlišení mezi finančním a operativním leasingem. Oba tyto typy leasingu jsou účtovány jako náklad společnosti na straně MD a závazek na straně D a jsou evidovány v pouze v podrozvaze.

Obrázek č. 5: Účtování leasingu dle českých účetních standardů

Firma využívá fixní majetek v hodnotě 1.000 tis. Kč. Jedná se o leasing s rovnoměrnými splátkami s celkovou dobou trvání 4 období.

Vybrané údaje z rozvahy nájemce v tis. Kč

Aktiva		Pasiva	
Bankovní účet	-250	HV	-250

Vybrané údaje z výkazu zisku a ztráty nájemce v tis. Kč

Výkaz zisku a ztráty			
Provozní náklady	250		
HV	-250		

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle Krupové, 2001

Finanční i operativní leasing je formou **mimobilančního financování** i přes vymezené rozdíly mezi těmito formami leasingu.

Předmět leasingu nájemce nevlastní z právního ani ekonomického hlediska. Z tohoto důvodu nejsou vázány prostředky v aktivech společnosti. Společnost předmět leasingu nevlastní, proto ho také neeviduje ve své rozvaze v aktivech. Touto skutečností si může vylepšit případnou rentabilitu aktiv. Z důvodu že se najatý majetek neuvádí v rozvaze společnosti (Mašek, 2010).

Obrázek č. 6: Příklad změny rentability aktiv při použití operativního leasingu

Společnost DOPRAVA má zisk ve výši 1.000.000 Kč a aktiva ve výši 10.000.000 Kč.

Rentabilita aktiv (ROA) je dána poměrem zisku a aktiv.

$$\text{ROA} = 1.000.000 / 10.000.000 = 0,1 \quad \mathbf{10\%}$$

Oproti tomu společnost PŘEPRAVCE využívá operativní leasing. Tato společnost dosahuje stejného zisku jako společnost DOPRAVA, ale vlastní hodnotu aktiv ve výši 8.000.000 Kč.

$$\text{ROA} = 1.000.000 / 8.000.000 = 0,125 \quad \mathbf{12,5\%}$$

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle Maška, 2010

V případě operativního leasingu je rozdílná klasifikace smluv podle českých a mezinárodních účetních standardů. Mezinárodní účetní standardy jsou striktnější, proto může být podle nich smlouva o operativním leasingu dle českých účetních standardů překlasifikována jako leasing finanční, který musí nájemce uvést ve své rozvaze. Tímto se vylučuje výhoda snížení aktiv, která vzniká při použití operativního leasingu (Mašek, 2010).

Dalším příkladem mimobilančního financování může být **faktoring**. Faktoring patří mezi zvláštní krátkodobou formu financování společnosti. Jedná se o prodej krátkodobé pohledávky společnosti před lhůtou její splatnosti faktoringové společnosti. Tou může být banka nebo specializovaná finanční instituce. Dochází k financování faktorem pomocí odkupu pohledávky klienta za provizi. Současně s odkoupením pohledávky přebírá faktor všechna rizika spojená s uskutečněným odkupem pohledávky. Dochází k okamžitému vyplacení peněžní částky klientovi.

Výhodou použití faktoringu pro společnost, která prodává svoji pohledávku, je okamžité získání finančních prostředků a vylepšení postavení společnosti jako odběratele a zákazníka. Další výhodou je snížení míry zadlužení společnosti, které zlepšuje její postavení pro získání externích finančních zdrojů. Z důvodu, že o inkaso pohledávky se stará faktor, nemusí se společnost zabývat inkasem pohledávek (Hrdý a Horová, 2009).

Obrázek č. 7: Účtování faktoringu jako prodej

Společnost má pohledávku ve výši 100.000 Kč. Tuto pohledávku odprodá faktoringové společnosti v částce 90.000 Kč. V případě klasifikování této transakce jako **prodej** bude zaúčtována u společnosti následujícím způsobem.

1. odpis pohledávky do nákladů v částce 100.000 Kč

Pohledávky v tis. Kč			
počáteční stav	100	odpis pohledávky	100

Náklady v tis. Kč			
odpis pohledávky	100		

2. prodej pohledávky v částce 90.000 Kč

Výnosy v tis. Kč			
		Prodej pohledávky	90

Peníze v tis. Kč			
prodej pohledávky	90		

Vybrané údaje z rozvahy v tis. Kč

Aktiva		Pasiva	
Peníze	90	HV	-10

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle Krupové, 2001

Na základě tohoto příkladu je zřejmé, že pokud je faktoring účtován jako prodej, není pohledávka ani případný závazek, který by mohl vzniknout v případě nedobytnosti pohledávky, uveden v rozvaze. Tato operace se pouze vykáže jako ztráta.

Je nutné si také uvědomit, že ve zmíněném příkladě není vůbec uvedena pohledávka. Z tohoto důvodu také není nutná tvorba opravných položek.

Obrázek č. 8: Účtování faktoringu jako úvěr

Společnost může o transakci faktoringu účtovat také jako o úvěru, který dle tohoto příkladu získá ve výši 90.000 Kč. Při této situaci pohledávka zůstává v rozvaze až do jejich vyúčtování dlužníkem. Současně je zobrazen také závazek vůči faktoringové společnosti.

Vybrané údaje z rozvahy v tis. Kč

Aktiva		Pasiva	
Pohledávky	100		
Peníze	90	Závazek	90

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle Krupové, 2001

Ve střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu pohledávek se v případě jejich odkupu jedná o **forfaiting**, který je také mimobilančním financováním společnosti. V případě forfaitingu se jedná většinou o odkup investičních celků dodávaných na dodavatelský úvěr. Je především uplatňován v zahraničním obchodě. Forfaiting má výhody shodné s faktoringem pro odběratele, další výhodou je, že odpadají rizika spojená s pohybem devizových kurzů (Hrdý a Horová, 2009).

2.3 Earnings management

Charles W. Mulford a Eugene E. Comiskey ve své knize *The Financial Numbers Game: Detecting Creative Accounting Practices* uvádí earnings management jako aktivní manipulaci s účetními výsledky, aby byl vytvořen pozměněný obraz o výkonnosti společnosti (Mulford a Comiskey, 2011).

Paul M. Healy a James M. Wahlen v *A Review of the Earnings Management Literature and its Implications for Standard Setting* uvádí definici earnings managementu následovně.

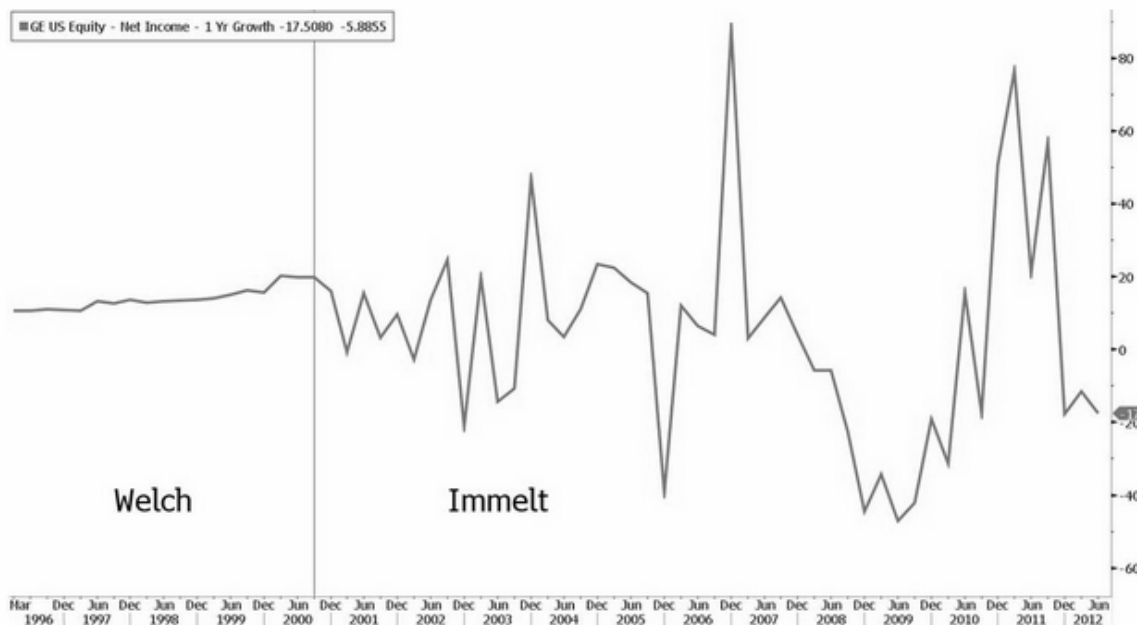
K earnings managementu dochází tehdy, když management používá různý stupeň úsudku v rámci finančního výkaznictví a struktury transakcí, aby tyto finanční výkazy změnil buď z důvodu klamání akcionářů, co se týče základní ekonomické výkonnosti společnosti, nebo ovlivnil výsledky vyplývající ze smluv, které závisí na vykazovaných účetních výdajích (Healy a Wahlen, 1998).

Technikami earnings managementu jsou income smoothing a big bath.

Technika **income smoothing** je možný způsob, jak společnost zbavit výrazných výkyvů v dosahovaném zisku. Investoři mohou být naivní, mohou ignorovat manipulaci zisku managementem nebo jsou si vědomi použití této strategie a přijímají možné následky. Tato technika se používá plynule z období do období oproti následující technice big bath, která je spíše nárazového charakteru (University of Pretoria Theses and Dissertations, 2004).

Z použití této techniky byla obviněna společnost General Electric Co., tato skutečnost jim však nebyla nikdy prokázána. Welch vykazoval rovnoměrný růst zisků, s příchodem Immelta, který tuto techniku neuplatňoval, začal zisk kolísat dle reálného stavu.

Obrázek č. 9: Income smoothing společnosti General Electric Co.

Zdroj: Ritholtz, 2012

Income smoothing – praktická aplikace

Management společnosti IS se rozhodl zmírnit volatilitu související s řadou vykazovaných zisků. Toto činí pro prezentaci stabilnějšího obrazu o společnosti v letech 2007 až 2012.

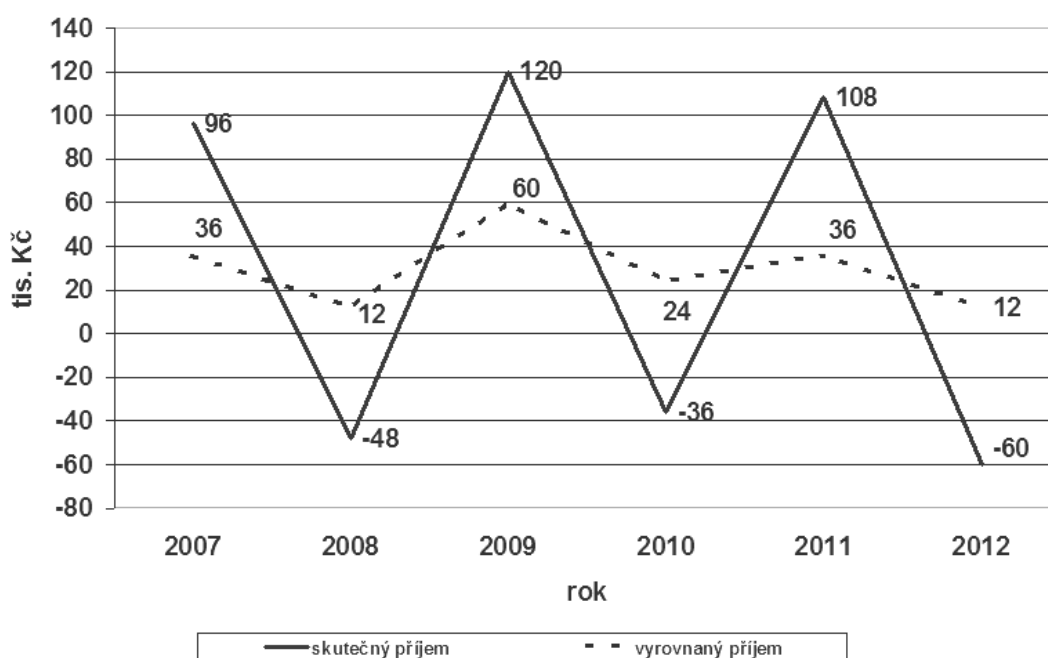
V roce 2007 došlo ke snížení zisku společnosti z 96.000 Kč na 36.000 Kč vytvořením rezervy v hodnotě 60.000 Kč, která je nákladem společnosti. V následujícím roce byla tato rezerva rozpuštěna a společnost místo očekávané ztráty ve výši 48.000 Kč vytvořila zisk 12.000 Kč.

V roce 2009 byl zisk snížen ze 120.000 Kč na 60.000 Kč také vytvořením rezervy v hodnotě 60.000 Kč. Tato rezerva byla uplatněna v následujícím roce, ve kterém společnost místo očekávané ztráty ve výši 36.000 Kč vykázala zisk ve výši 24.000 Kč.

V roce 2011 očekává společnost ztrátu v následujícím roce ve výši 60.000 Kč. Z tohoto důvodu společnost přijala následující opatření. Odpisy navýšila o dodatečných 30.000 Kč a odepsala z výzkumu a vývoje částku 42.000 Kč. Pomocí těchto manipulací došlo v roce 2011 ke snížení zisku z původních 108.000 Kč na 36.000 Kč a předpokládaná ztráta 60.000 Kč se přemění na zisk ve výši 12.000 Kč.

Z důvodu neustálého poklesu zisku nedochází k poškození společnosti (University of Pretoria Theses and Dissertations, 2004).

Obrázek č. 10: Income smoothing (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle University of Pretoria Theses and Dissertations, 2004

Další z technik earnings managementu je „**big bath**“. Tento termín se do češtiny překládá jako velká lázeň. Jedná se o kroky, pomocí kterých chce management razantně snížit dosavadní zisk na akcii. Toto činí z důvodu, aby se v budoucnosti zisk na akcii zvýšil. Obdobnou situací může být také v případě snížení příjmů výrobců, kteří si pomocí této techniky zajistí větší pravděpodobnost na splnění cílů v budoucnu.

Tato technika se používá pouze v jednotlivých obdobích. Těmito obdobími může být převzetí novým manažerem. V tuto chvíli může chtít nový manažer odepsat staré projekty a aktiva svých předchůdců. Toto činí z důvodu, aby mohl vykázat zlepšení v následujících obdobích. Dalším příkladem může být velký zisk společnosti, v tomto případě by měly být prošetřeny vysoké náklady společnosti. Posledním případem může být oddálení nákladů v období s nízkými příjmy do následujícího období (Belkaoui, 2004).

Big bath – praktická aplikace

Management společnosti BB si je vědom, že není schopný naplnit předpovědi trhu s cennými papíry v aktuálním čtvrtletí. Z tohoto důvodu navýší společnost ztrátu z původních 24.000 Kč na 60.000 Kč.

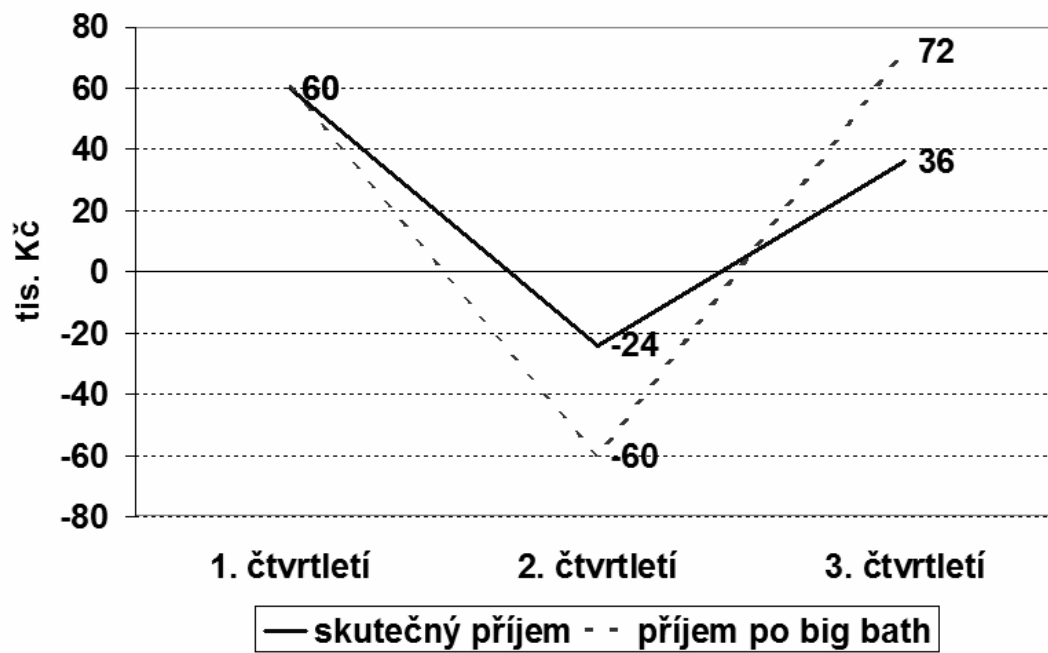
Společnost odepíše goodwill, který vznikl po neúspěšné akvizici, v částce 12.000 Kč.

Dojde k navýšení odpisů o 18.000 Kč a odepsání zastaralých aktiv v částce 6.000 Kč.

Odepsání goodwillu, navýšení odpisů a odepsání zastaralých aktiv umožní společnosti vykázání zisku pro další období ve výši 36.000 Kč. Tato skutečnost pomůže investorům uvěřit, že společnost překonala svůj propad. Společnost tedy tuto situaci využije následujícím způsobem.

- Z důvodu ztráty v aktuálním období se předpokládá, že mínění investorů nebude ve velké míře ovlivněno.
- V následujícím období dojde ke zvýšení zisku (University of Pretoria Theses and Dissertations, 2004).

Obrázek č. 11: Big bath (v tis. Kč)

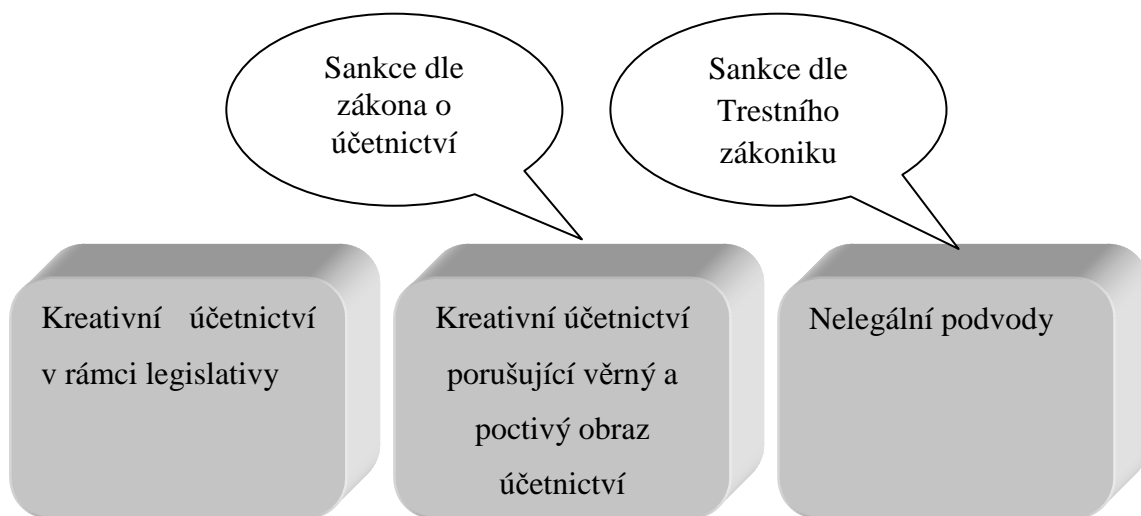

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle University of Pretoria Theses and Dissertations, 2004

3 PREVENCE

V souvislosti s problematikou prevence proti užití kreativního účetnictví lze tuto kapitolu rozdělit na tři části. První z nich se bude zabývat flexibilitou právních předpisů, ve druhé se bude jednat o porušení věrného a poctivého obrazu účetnictví a ve třetí o nelegálních podvodech.

Obrázek č. 12 : Stupně použití kreativního účetnictví a možné postihy

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle Drábkové

3.1 Kreativní účetnictví v rámci účetní legislativy

V tomto případě není porušován zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb., vyhlášky Ministerstva financí provádějící některá ustanovení zákona o účetnictví a České účetní standardy. Jedná se však o motivovanou manipulaci s účetními výkazy, která není tak snadno odhalitelná. Při těchto postupech se využívá flexibilita předpisů upravujících účetnictví “Manipulací“ jsou tedy běžné postupy v účetnictví, které jsou těžko odhalitelné.

Tato problematika se týká tvorby rezerv a opravných položek, metod oceňování aktiv a splnění naplánovaných skutečností dle předpisů s uvedením dle plánované a očekávané podoby. Při použití této techniky nedochází k porušení věrného a poctivého obrazu účetnictví.

Příkladem může být **subjektivní odhad u účetních odpisů**.

Odepisování dlouhodobého hmotného a nehmotné majetku pomocí účetních odpisů je upraveno Zákonem o účetnictví č. 563/1991 Sb. Podnikatel, který není účetní jednotkou, není přímo vázán účetními předpisy, proto je nemusí vůbec evidovat. Povinnost účetních odpisů mají účetní jednotky vedoucí účetnictví ve zjednodušeném i plném rozsahu (Valouch, 2009).

Na základě zákona o účetnictví účetní odpisy vyjadřují trvalé snížení hodnoty majetku.

Odpisy mají vyjádřit reálné opotřebení majetku. Pokud by se jednalo jen o dočasné snížení hodnoty majetku, nepovažuje se toto za účetní odpis, ale jen za opravnou položku.

V případě účetních odpisů lze změnit dobu použitelnosti v době odepisování, tímto změni i výši odpisů v daném roce. Pomocí tohoto postupu může společnost upravit výsledek hospodaření..

3.2 Kreativní účetnictví porušující věrný a poctivý obraz účetnictví

Dalším stupněm kreativního účetnictví jsou techniky kreativního účetnictví, které porušují legislativní požadavky účetnictví na věrný a poctivý obraz účetnictví. Použití těchto postupů se nazývá „**účetní přestupek**“. Příkladem může být povinnost účetní jednotky tvořit na konci účetního období opravné položky, pokud takto nečiní jedná se o porušení zákona o účetnictví.

Tyto postupy jsou sankcionovány dle Zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. §37.

V případě, že účetní jednotka není podnikatelem dopouští se přestupku v těchto případech. Pokud fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku nevedou účetnictví, v případě dosažení obratu 25.000.000 Kč za předcházející kalendářní rok, v případě ostatních fyzických osob, které jsou podnikateli a splnění časových lhůt pro zahájení a ukončení vedení účetnictví. Fyzické osoby, které se rozhodly dobrovolně vést účetnictví, musí takto učinit období následující po období kdy došlo k jejich rozhodnutí. Povinnost vedení účetnictví mají také ostatní fyzické osoby, kterým to ukládá zvláštní právní předpis.

Účetní jednotka nesestaví účetní závěrku dle stanovených předpisů nebo nevyhotoví výroční zprávu. V těchto případech hrozí účetní jednotce za tyto přestupky pokuta až do výše 6% z hodnoty aktiv.

Za následující skutečnosti může být účetní jednotce udělena pokuta do výše až 3% hodnoty aktiv. Účetní jednotka nevede účetnictví v souladu s požadavkem na věrný a poctivý obraz účetnictví a tím neposkytuje reálný obraz o finanční situaci společnosti. Účetnictví není vedeno správným způsobem pokud odporuje zákonu o účetnictví č. 563/1991 Sb. a ostatním právním předpisům upravujících tuto problematiku a obchází tím jejich účel.

Účetní závěrka společnosti neobsahuje veškeré povinné položky, kterými jsou rozvaha, výkaz zisku a ztráty a přílohu k účetní závěrce společnosti. Dalším přestupkem v souvislosti s účetní závěrkou je, že příloha k účetní závěrce neobsahuje veškeré požadované náležitosti zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb.

Pokud má účetní jednotka povinnost mít účetní závěrku nebo výroční ověřenou auditorem a neučiní tomu tak, jedná se o další možný přestupek.

Účetní jednotky mají stavené uschovávání účetních záznamů po doby stanovené zákonem o účetnictví č. 563/1991 Sb. V případě neuschování nebo nedodržení těchto lhůt se také jedná o přestupek.

3.3 Nelegální podvody v účetnictví

Nejzávažnějšími a nejhůře postihnutelnými jsou nelegální podvody. V těchto případech společnost falšuje nebo vytváří fiktivní doklady, uvádí nepravdivé nebo zkreslené údaje. Může také předstírat daňové náklady, které by v dané společnosti nikdy nemohly vzniknout. Jedná se o velmi závažné zkreslení obrazu účetnictví, které je postihováno dle Trestního zákoníku.

Paragraf 254 Trestního zákoníku upravuje postihy v případě zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění. Jedná se případy nevedení účetních knih, zápisů a dalších dokladů, které slouží pro přehled o stavu hospodaření a majetku nebo pro jejich kontrolu. Neuvedení pravdivých nebo velmi zkreslených údajů, změna, zničení, poškození, znehodnocení nebo zatajení v účetních knihách, tímto ohrozí majetková práva jiného subjektu nebo včasné a řádné vyměření daně. Tyto postupy jsou trestány trestem odnětí svobody až na dva roky nebo zákazem prováděné činnosti. Stejný trest hrozí za zkreslení nebo uvedení nepravdivých údajů v podkladech sloužících pro zápis do příslušného rejstříku nebo za neuložení listin do sbírky listin.

Trest odnětí svobody v rozsahu jednoho až pěti let nebo peněžitý trest může být pachateli udělen, pokud spáchá uvedenými činy značnou škodu na cizím majetku. Potrestání na dva až osm let může pachatel dostat za spáchání trestného činu na cizím majetku ve velkém rozsahu.

Trestní zákoník také upravuje sankce za zkrácení nebo neodvedení daně a to následovně. Za zkrácení daně, cla, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pojistného na úrazové pojištění, pojistného na zdravotní pojištění, poplatcích nebo další podobnou povinnou platbu nebo za vylákání výhody na některé z uvedených povinných plateb. V případě spáchání tohoto činu ve větším rozsahu hrozí pachateli trest odnětí svobody v délce trvání šest měsíců až tři roky nebo zákaz prováděné činnosti.

Trest odnětí svobody na dobu dvou až osmi let hrozí pachateli za spáchání uvedených činů nejméně s dalšími dvěma osobami nebo spáchá trestný čin ve značném rozsahu. Za spáchání trestného činu ve velkém rozsahu hrozí pachateli trest odnětí svobody na dobu pět až deset let.

Zaměstnavatel má zákonnou povinnost za zaměstnance nebo jinou osobu odvádět daň nebo pojistné. Pokud takto neučiní a tento čin je posouzen za trestný čin spáchaný ve větším rozsahu, hrozí pachateli trest odnětí svobody až na tři roky nebo zákaz činnosti.

Peněžitý trest nebo trest odnětí svobody na jeden nebo až pět je trestem za uvedené činy za neodvedení pojistného a daně, pokud pachatel získá pro sebe nebo někoho jiného značný prospěch. Trest na dva až osm let hrozí za spáchání činu, při kterém pro sebe nebo někoho jiného získá pachatel prospěch ve velkém rozsahu.

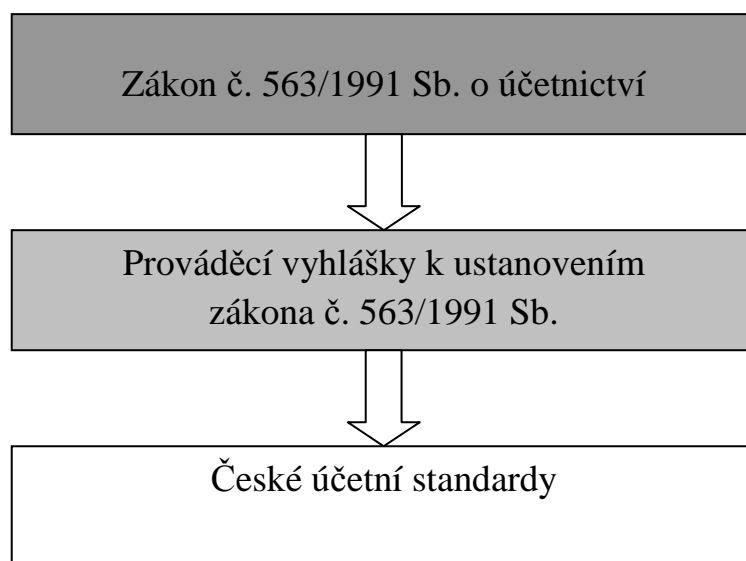
4 ČESKÉ ÚČETNÍ PŘEDPISY

Účetnictví v České republice je upraveno především třemi právními předpisy. Těmi jsou:

- Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb.,
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., Vyhláška 501/2002 Sb. provádějící některá ustanovení zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb.
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb. nebo podle vyhlášky č. 501/2002 Sb.

Vazby mezi jednotlivými účetními předpisy jsou zobrazeny na následujícím obrázku.

Obrázek č. 13: Účetní systém dle právních norem České republiky

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb je elementární legislativou upravující účetnictví. Tato právní norma stanovuje základní požadavky a povinnosti při vedení účetnictví.

Druhým stupněm právní úpravy účetnictví České republiky jsou **prováděcí vyhlášky** vydávané Ministerstvem financí České republiky, které doplňují některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví pro vybrané účetní jednotky.

České účetní standardy jsou třetím stupněm v systému účetnictví České republiky, které jsou vydávány Ministerstvem financí České republiky. Standardy jsou zaměřovány na určité oblasti. Těmi mohou být například zásoby, opravné položky, účtovací vztahy, rezervy, inventarizační a kurzové rozdíly a jiné (Ministerstvo financí ČR, 2013).

Dle Zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. jsou vybrané účetní jednotky povinny dodržovat při vedení účetnictví zejména směrnou účtovou osnovu, uspořádání a označování položek účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky, obsahové vymezení těchto závěrek, účetní metody, podmínky předávání a přebírání účetních záznamů a ostatní podmínky vedení účetnictví stanovené prováděcími právními předpisy. Prováděcí právní předpisy pro jednotlivé skupiny účetních jednotek upravují například: **rozsah a způsob sestavování účetní závěrky**.

Účetní jednotky tvoří účetní závěrku v plném nebo zjednodušeném rozsahu. Ve zjednodušeném rozsahu ji mohou sestavit účetní jednotky, které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem. Výjimku však tvoří akciové společnosti, které jsou povinny ji sestavovat v plném rozsahu.

Účetní závěrka dle vyhlášky č. 500/2002 Sb. musí obsahovat rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu. Součástí účetní závěrky může být i přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.

Dále upravují uspořádání, označování a obsahové vymezení položek majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv v účetní závěrce, včetně uspořádání, označování a obsahového vymezení podrozvahových účtů, uspořádání, označování a obsahové vymezení nákladů, výnosů a výsledků hospodaření v účetní závěrce a **směrnou účtovou osnovu**.

Pokud je účetnictví vedeno v plném rozsahu stanoví si účetní jednotka účtovou osnovu, její uspořádání a obsah syntetických účtů v rámci účtových skupin. Při vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu může účetní jednotka sestavit účtovou osnovu rozčleněnou pouze na účtové skupiny.

Dle zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. jsou účetní jednotky povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka sestavená na jeho základě podávala **věrný a poctivý obraz** předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky.

„Jestliže hovoříme o principu věrného zobrazení na obecné úrovni, máme na mysli požadavek, aby účetní výkazy (spolu s přílohou) poskytovaly věrný a poctivý obraz o všech vykazovaných položkách: o aktivech, závazcích, vlastním kapitálu, o nákladech, výnosech, zisku či ztrátě. Takto abstraktně vymezený princip se jeví na první pohled jako samozřejmý, nepochybný a tudíž absolutní a bezproblémový, zejména jestliže se interpretuje jako pravdivý obraz: stačí, když v účetnictví zobrazíme všechny jevy pravdivě, a věrnému obrazu je učiněno zadost.“ (Kovanicová, 2012, s. 346-347)

„Zatímco věrnost reprezentuje objektivní složku daného principu, požadující aby při vedení účetnictví nedocházelo ke zkreslování skutečnosti, poctivost reprezentuje složku subjektivní. Bez poctivosti profesionálního pracovníka by totiž věrného zobrazení nemohlo být dosaženo. Poctivostí se rozumí takové vlastnosti jako je spolehlivost, svědomitost, nepředpojatost, jednání v dobré víře apod.“ (Kovanicová, 2004, s. 276)

Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb. vymezuje **povinnosti při vedení účetnictví**. Účetní jednotky mají povinnost vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.

Účetnictví se dle zákona o účetnictví považuje za **správné** v případě, že účetní jednotka vede účetnictví v souladu se zákonem o účetnictví a neodporuje jemu ani ostatním právním předpisům. Nesnaží se zároveň obejít jejich účel.

Účetnictví se považuje za **úplné**, pokud účetní jednotka zaúčtovala v účetním období v účetních knihách dané účetní případy, které s daným účetním obdobím souvisejí.

O **průkazné** účetnictví se jedná, když jsou všechny účetní záznamy průkazné a účetní jednotka provedla jejich inventarizaci. O průkazné účetnictví se dle zákona o účetnictví jedná o účetní záznam, jehož obsah je prokázán přímo porovnáním s prokazovanou skutečností, jehož obsah je prokázán obsahem jiných průkazných účetních záznamů nebo pokud se jedná o účetní záznam, který se týká výhradně událostí jedné účetní jednotky.

O **srozumitelné** účetnictví se jedná pokud umožňuje jednotlivě i v souvislostech spolehlivě a jednoznačně určit obsah účetních případů alespoň s použitím uvedených metod, obsah účetních záznamů s použitím daných nástrojů. V tomto případě účetní jednotky mají za povinnost vedení účetnictví jako soustavu účetních záznamů. Mohou proto použít technických prostředků, nosičů informací a programového vybavení. Účetní záznam jsou data, která zaznamenávají veškeré skutečnosti, které se týkají vedení účetnictví. Každou takovouto skutečnost jsou účetní jednotky povinny zaznamenat výhradně jen účetními záznamy.

Vazbu mezi účetním záznamem vzniklým seskupením a dílčími účetními záznamy, kde může být jednotlivý účetní záznam tvořen několika dílčími účetními záznamy. Ustanovení o účetních záznamech jsou tedy shodná pro každý jednotlivý účetní záznam a také pro záznam, který vznikl jejich seskupením.

O vedení způsobem **zaručující trvalost** účetních záznamů účetní jednotky se jedná, pokud je účetní jednotka schopna splnit povinnosti spojené s jejich úschovou zpracováním po celou dobu, po niž jsou jí tímto zákonem uloženy.

5 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ SPOLEČNOSTI Z INSOLVENČNÍHO REJSTŘÍKU

Do roku 2007 v České republice existovala evidence úpadců, na ni od prvního ledna roku 2008 navazuje insolvenční rejstřík. Správcem insolvenčního rejstříku je Ministerstvo spravedlnosti České republiky. Jedná se veřejný informační systém veřejné správy, který má za úkol zajištění publicity insolvenčních řízení a sledování jejich průběhů. V insolvenčním rejstříku jsou zveřejňovány podstatné informace, které se týkají insolvenčních správců, dokumentů z insolvenčních spisů a také informace stanovené zákonem o dlužnících (Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2013a).

Insolvenci upravuje od prvního ledna roku 2008 Insolvenční zákon č. 182/2006 Sb., který nahradil Zákon o konkursu a vyrovnání č. 328/1991 Sb. Hlavními cíly insolvenčního zákona je zajistit větší transparentnost a předcházet úpadkovému řízení, posílit pozici věřitelů, motivovat dlužníka k včasnému řešení úpadku, donutit dlužníka k přijetí vhodných opatření a celkově zrychlit a zúčelnit proces úpadkového řízení (Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2013b).

Dle insolvenčního zákona se rozlišují dvě základní formy úpadku, jimiž jsou platební neschopnost a předlužení. Dále tento zákon také hovoří o tzv. hrozícím úpadku.

Platební neschopnost je stav společnosti pokud má dva a více věřitelů, její peněžité závazky jsou více než 30 dní po lhůtě splatnosti a společnost není schopna těmto závazkům dostát. Ke splnění podmínky o počtu věřitelů dochází také v situaci, pokud má jeden věřitel více pohledávek vůči dané společnosti. Dle zákonné definice platební neschopnosti se tato definice vztahuje jak na fyzické nepodnikající osoby, tak i na fyzické osoby, které podnikají, a také na osoby právnické.

V případě **předlužení** se jedná o situaci, kdy souhrn závazků podnikatelského subjektu převyšuje hodnotu jeho celkového majetku a tento subjekt má více věřitelů. Směrodatný je poměr mezi veškerými závazky dlužníka včetně nesplacených a jeho majetkem. Při stanovení majetku dlužníka se přihlíží k dalšímu fungování společnosti, aby bylo mohl pokračovat ve své činnosti.

Insolvenční zákon dále hovoří také o **hrozícím úpadku**. Jedná se o situaci, při které lze předpokládat s ohledem na všechny okolnosti, neschopnosti dlužníka splácet své závazky řádně a včas. Podnět k zahájení insolvenčního řízení z obavy před hrozícím úpadkem může podat pouze dlužník. Tento krok představuje možnost dosažení zachování své podnikatelské činnosti včasným zásahem.

Existuje několik variant, jak řešit úpadek společnosti. Těmito variantami jsou konkurs, v případě podnikatelského subjektu lze situaci úpadku řešit reorganizací. Nepodnikající dlužníci mohou dle Insolvenčního zákona využít oddlužení. Dle Insolvenčního zákona lze využít možnosti výběru vhodné varianty řešení pro daného dlužníka. Tento zákon je stanoven tak, aby byl vždy v co největší míře uspokojen věřitel společnosti (Ministerstvo spravedlnosti, 2013c)

Pro zjištění možnosti použití kreativního účetnictví na konkrétní společnosti byla z insolvenčního rejstříku vybrána **společnost JIP – Papírny Větrní, a. s.** Z výročních zpráv a účetních závěrek bylo analyzováno její hospodaření. Na základě zveřejněných účetních závěrek nelze však jednoznačně říci, zda tato společnost používala kreativní účetnictví.

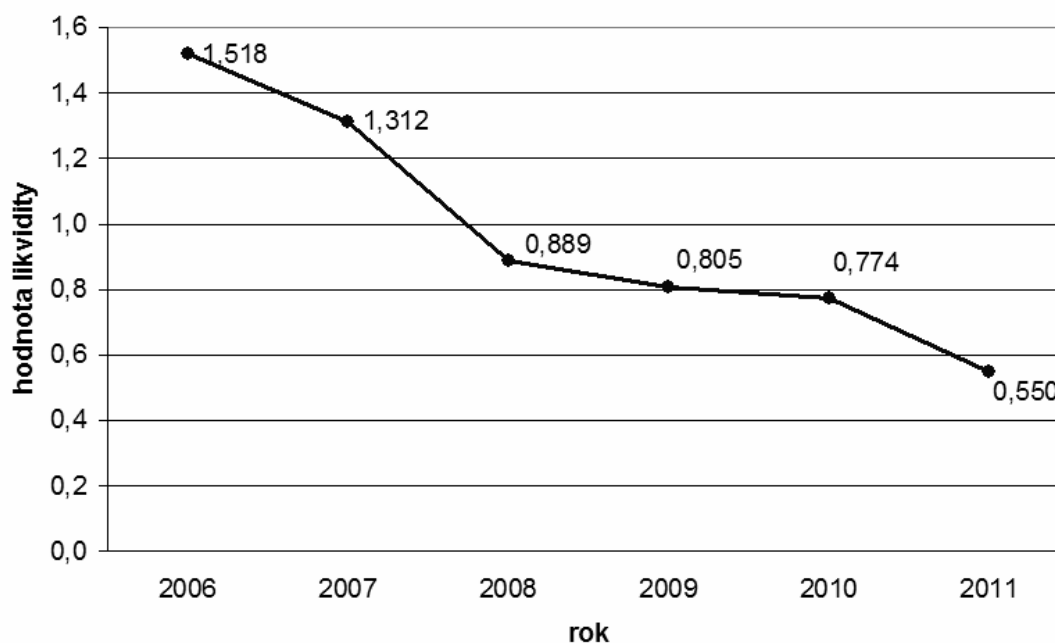
Jedná se o jednu z největších papíren v České republice. Kvůli nutnosti použití vody při výrobě papíru je tato společnost strategicky umístěna na břehu řeky Vltavy nedaleko Českého Krumlova.

První historické zmínky o výrobě papíru ve Větrní pocházejí z konce 19. století. Již v roce 1911 byl v papírně největší a nejmodernější papírenský stroj na výrobu novinového papíru ve světě. Po druhé světové válce byl podnik zestátněn a vytvořen národní podnik Jihočeské papírny ve Větrní. Následující roky byl podnik rozšiřován o další provozovny, například v Českých Budějovicích, Loučovicích, Táboře, Příbyslavicích a Červené Řečici. Po pádu komunistického režimu a následném přechodu k demokracii došlo k založení akciové společnosti Jihočeské papírny ve Větrní, která byla v následujících letech transformována na holding a společnost JIP – Papírny Větrní se stala dceřinou společností. V roce 2007 se novým majitelem Jihočeské papírny ve Větrní stala společnost Melvil, a. s. (JIP, 2011).

Z důvodu, že tato společnost podléhá auditu, nejsou v současné době k dispozici údaje za kalendářní rok 2012, ve kterém bylo s touto společností zahájeno insolvenční řízení pro neplacení závazků. S ohledem na tuto skutečnost je vhodné posouzení likvidity této společnosti.

„Běžná likvidita ukazuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky podniku nebo také kolik jednotkami oběžných aktiv je kryta jedna jednotka krátkodobých závazků. Stručně řečeno, vypovídá o tom, jak by byl podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby proměnil veškerá oběžná aktiva v daném okamžiku na hotovost. Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím je pravděpodobnější zachování platební schopnosti podniku. Vypovídací schopnost tohoto ukazatele má však také některá omezení. Jedním z nich je například fakt, že nepřihlíží ke struktuře oběžných aktiv z hlediska jejich likvidnosti a dále nebere v úvahu strukturu krátkodobých závazků z hlediska doby splatnosti. Dalším omezením je fakt, že jej lze ovlivnit k datu sestavení rozvahy odložením některých nákupů. Pro běžnou likviditu platí, že hodnoty čitatele jsou k hodnotě jmenovatele v rozmezí 1,5 – 2,5; někdy je také uváděna hodnota 2 právě z důvodu existence celé řady nástrojů financování.“ (Růčková, 2011, s. 50)

Obrázek č. 14: Běžná likvidita společnosti

Zdroj. vlastní zpracování, 2013, dle interních materiálů společnosti JIP

Dle literatury se uvádí doporučené rozmezí hodnot pro běžnou likviditu mezi 1,5 až 2,5. Vybraná společnost doporučené rozmezí hodnot splňovala v roce 2006, následující roky tento ukazatel klesl pod nejnižší doporučenou hranici 1,5 a další roky dále klesal. Tento vývoj je zřejmý z výše uvedeného grafu.

V předchozích kapitolách bylo kreativní účetnictví rozčleněno do tří velkých kategorií.

Jako techniku **window dressing** lze uvést odpisy a rezervy na základě dostupných údajů z účetních závěrek byla provedena analýza u těchto položek.

Společnost do roku 2008 včetně používala u dlouhodobého hmotného majetku odepisování stanovené procentem. Tento způsob odepisování a jeho výše dle jednotlivých skupin je zobrazena v následující tabulce.

Tabulka č. 1: Účetní odpisy dle jednotlivých skupin do roku 2008

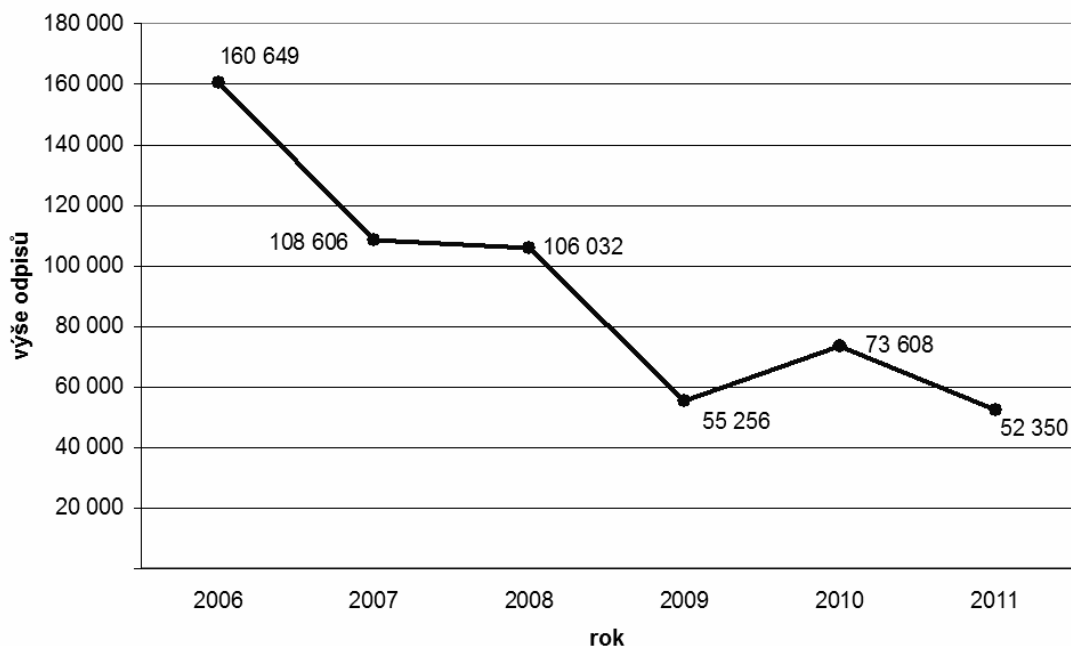
Odpisová skupina	Procento odpisu
1	28,6 %
2	13,4 %
3	6,9 %
4	3,4 %
5	2,25 %

Zdroj: vlastní zpracování dle interních materiálů společnosti JIP

Od roku 2009 společnost přehodnotila odpisové plány z procentního vyjádření na předpokládané opotřebení majetku odpovídající běžným podmínkám jeho používání.

Použitím tohoto přijatého opatření došlo ke značnému snížení hodnoty odpisů. Snížení hodnoty odpisů vede ke snížení opravek. Toto snížení navyšuje hodnotu majetku. Snížení hodnoty odpisů je zobrazeno na následujícím obrázku.

Obrázek č. 15: Vývoj odpisů

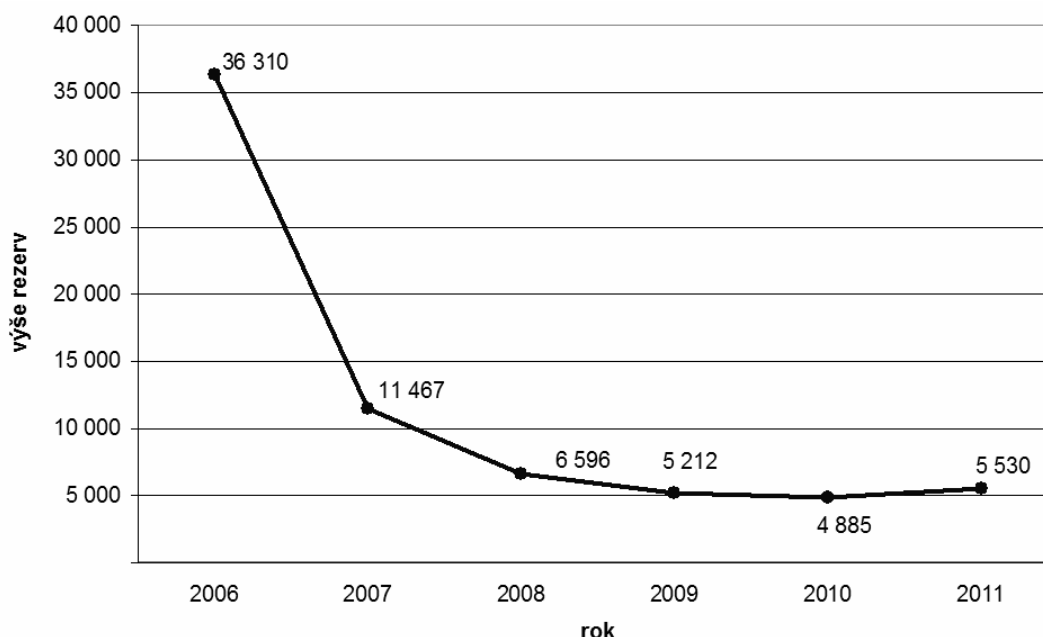
Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních materiálů společnosti JIP

„Rezervy jsou v podstatě jisté závazky, které jsou nejisté co do doby úhrady a/ne co do jejich peněžní výše, jež musí pak být odhadnuta. Tvorba rezervy nemůže být ponechána pouze na libovůli podniku, který by tam měl v rukou nástroj, jak upravovat výši vykazovaného zisku i svoji finanční situaci. Rezerva by se měla tvořit v těchto situacích:

- podnik má současný závazek (smluvní nebo mimosmluvní), který je důsledkem události, k níž došlo v minulosti,
- uhrazení tohoto závazku je vysoce pravděpodobné,
- výši takového závazku lze spolehlivě odhadnout, přičemž je třeba vzít v úvahu veškerá související rizika a nejistoty.“ (Kovanicová, 2004, s. 47)

Vývoj čerpání rezerv společnosti byl zapříčiněn zejména zvýšenými cenami energií, které jsou potřebné pro výrobu. Čerpání rezerv společnosti je znázorněno na následujícím grafu.

Obrázek č. 16: Vývoj výše rezerv

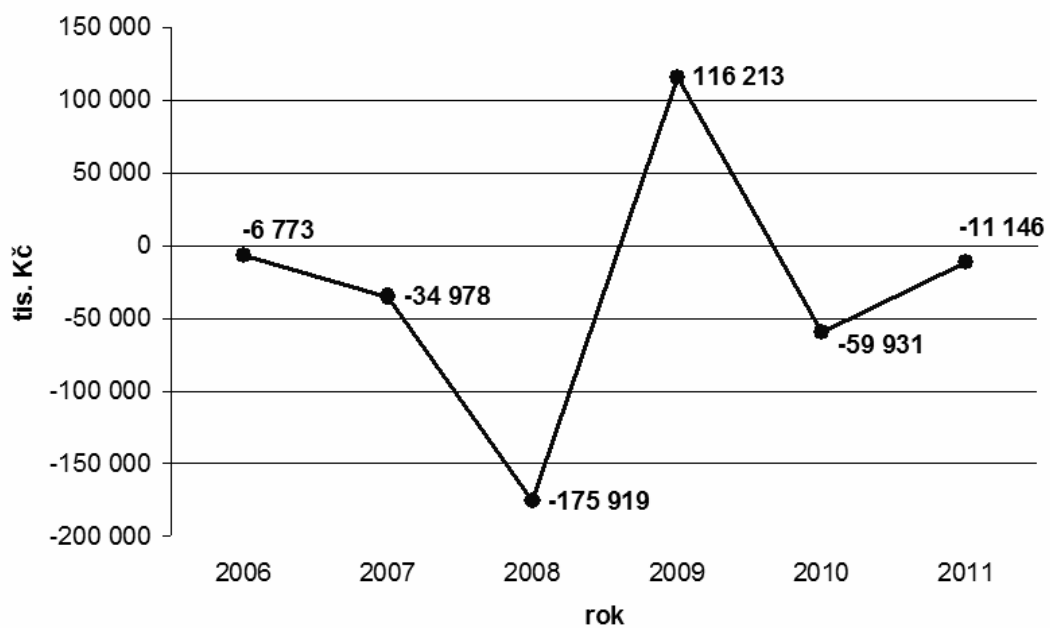

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních materiálů společnosti JIP

V případě **mimobilanční financování** se jedná především o leasing. Vybraná společnost užívala v roce 2007 majetek ve formě finančního pronájmu v celkové hodnotě 2.473 tis. Kč. V následujícím roce došlo k navýšení finančního pronájmu na celkovou částku 6.991 tis. Kč. V roce 2009 byl majetek pořízený formou finančního pronájmu v celkové hodnotě 8.485 tis. Kč. V letech 2010 a 2011 není ve výročních zprávách uvedena informace o finančním leasingu

Earnings management se zabývá řízením výsledku hospodaření. V souvislosti se změnou majitele společnosti na konci roku 2007 došlo ke změně ve vývoji výsledku hospodaření. Společnost v roce 2007 dosáhla ztráty ve výši 34.978 tis. Kč. V roce 2008 byla vykázána ztráta společnosti ve výši 175.919 tis. Kč. Prohloubení v těchto letech bylo zapříčiněno rapidně sníženou poptávkou po takzvaném časopiseckém papíru. Společnost ukončila jeho výrobu a přeorientovala se na energeticky méně náročnou výrobu obalového papíru. V roce 2009 vytvořila společnost zisk ve výši 116.213 tis. Kč. Hospodářský výsledek společnosti za tento rok dosáhl razantního obratu ve srovnání s předchozím rokem. Toto zlepšení bylo způsobeno vyšším výkonem společnosti a projevením se zlepšení v oblasti vnitřního řízení nákladů a zlepšené skladbě prodeje.

Obrázek č. 17: Výsledek hospodaření před zdanění v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle interních materiálů společnosti JIP

6 GLOBAL FRAUD STUDY 2012

Asociace certifikovaných vyšetřovatelů podvodů působící celosvětově zpracovává údaje o podvodech ve svých pravidelně zveřejňovaných studiích.

V květnu roku 2012 byla zveřejněna mezinárodní Asociací certifikovaných vyšetřovatelů podvodů (ACFE) studii Global Fraud Study 2012. Tato studie vychází z údajů získaných ze studia 1388 případů podvodů, ke kterým došlo na celém světě od ledna roku 2010 do prosince roku 2011. Informace v rámci studie byly poskytnuty certifikovanými vyšetřovateli podvodů, kteří se těmito případy také zabývali. Případy podvodů ve studii jsou ze 94 zemí a poskytují tak globální pohled na danou problematiku (ACFE, 2012).

Asociace certifikovaných vyšetřovatelů podvodů (ACFE) je největší světová organizace bojující proti podvodům v organizacích a poskytující školení a vzdělávání v oblasti boje proti podvodům. ACFE byla založena v roce 1988 Dr. Josephem T. Wellsem, CFE (certifikovaný vyšetřovatel podvodů), CPA (certifikovaný účetní). Tato organizace má přes 65.000 členů z více než 150 zemí světa. ACFE redukuje počet firemních podvodů na celém světě a utvrzuje důvěru veřejnosti v poctivost a objektivitu v rámci dané profese. (ACFE, 2013)

„V České republice má ACFE pobočku v Praze od července roku 2009. Tato pobočka má více než 70 členů. Posláním organizace je pořádání odborných a různých akcí po celý rok. Pořádají semináře například na témata:

- prevence podvodů,
- zásady vyšetřování podvodů,
- vedení interního vyšetřování,
- podvody ve finančních institucích,
- interní podvody,
- podvod v oblasti nákupu a zadávání zakázek,
- e-fraud: Prevence a odhalování podvodů páchaných s využitím technologií.“
(ACFE Česká republika, 2012)

Tato studie přinesla tyto hlavní závěry:

- společnosti každoročně v průměru přicházejí o pět procent svých příjmů v důsledků podvodů,
- průměrná ztráta způsobená nepoctivým jednáním zaměstnanců je 140 tisíc dolarů,
- odhalení podvodu trvalo v průměru rok a půl,
- nejčastějším typem obohacování zaměstnanců na úkor firmy je majetková zpronevěra,
- neúčinnější metodou odhalení podvodů jsou tipy přicházející zevnitř společnosti,
- jako největší riziko se celosvětově jeví korupce spolu s účetními podvody,
- zaměstnanecké podvody jsou výraznou hrozbou zejména pro malé podniky, které si obvykle riziko nepřipouštějí,
- nejrizikovější obory jsou bankovní a finanční služby, vládní a veřejné instituce a výrobní průmysl,
- pachatelé, kteří jsou v hierarchii podniku výše mají tendenci páchat vyšší škody,
- naprostou většinu všech defraudací spáchali pracovníci v profesích účetní, prodejce, vyšší manažer, pracovník zákaznického servisu a pracovník nákupu,
- v drtivé většině případů zločin ve společnostech páchají dosud bezúhonní lidé,
- v 81 procentech případů pachatelé vykazovali jeden či více znaků varujících před rizikem nekalého jednání,
- bezmála polovina poškozených nikdy nedostala zpět to, o co zločinným jednáním svých zaměstnanců přišla. (ACFE, 2012)

Studie se také zaměřila na **způsoby**, které jsou používány ke **konání podvodů**. Na základě výzkumu byla potvrzena myšlenka, že se zaměstnanecké podvody dělí do třech oblastí.

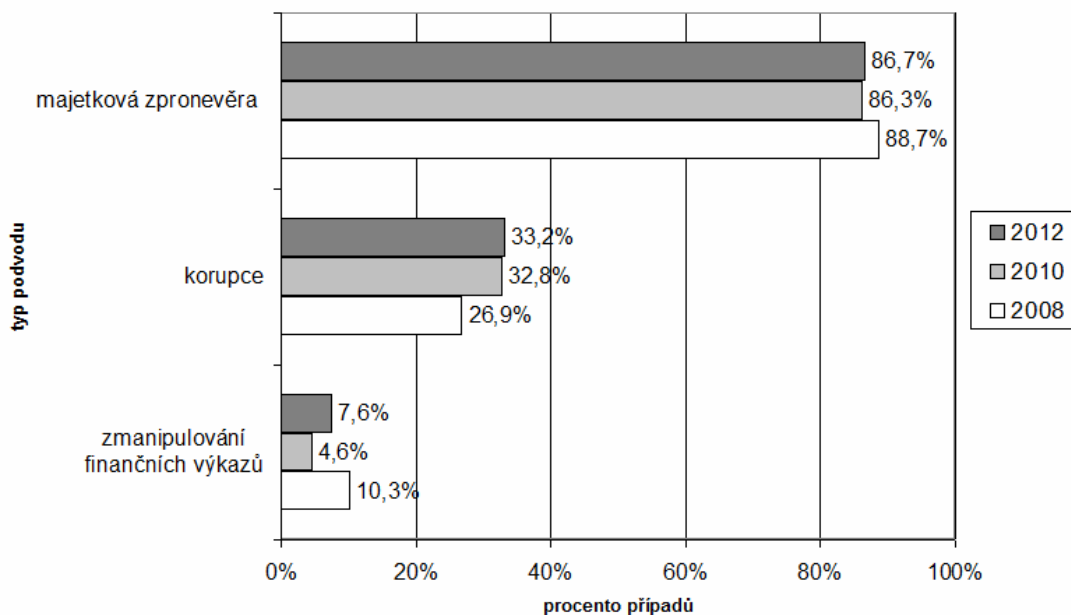
První oblastí podvodů zaměstnanců jsou **majetkové zpronevěry**, při kterých zaměstnanci kradou nebo zneužívají zdroje společnosti. Může se jednat například o krádež hotovosti, falšování faktur nebo zveličené zprávy o výdajích.

Druhým uvedeným zaměstnaneckým podvodem je **korupce**. Zaměstnanec zneužívá svůj vliv na obchodní transakce. Příkladem takovéto situace může být korupce nebo střet zájmů.

Posledním ze zaměstnaneckých podvodů jsou zmanipulované finanční výkazy. Při této situaci zaměstnanec úmyslně způsobí nesprávnost nebo opomenutí podstatných informací ve finančních zprávách. Může se jednat o fiktivní příjmy, podhodnocení uvedených výdajů nebo uměle navýšená vykazovaná aktiva.

Následující graf zobrazuje frekvenci využití těchto metod při páčání podvodů ve sledovaných rocích 2008, 2010 a 2012. Dochází k mírným změnám v rámci jednotlivých kategorií. Nejvíce využívanou metodou podvodů majetkové zpronevěry.

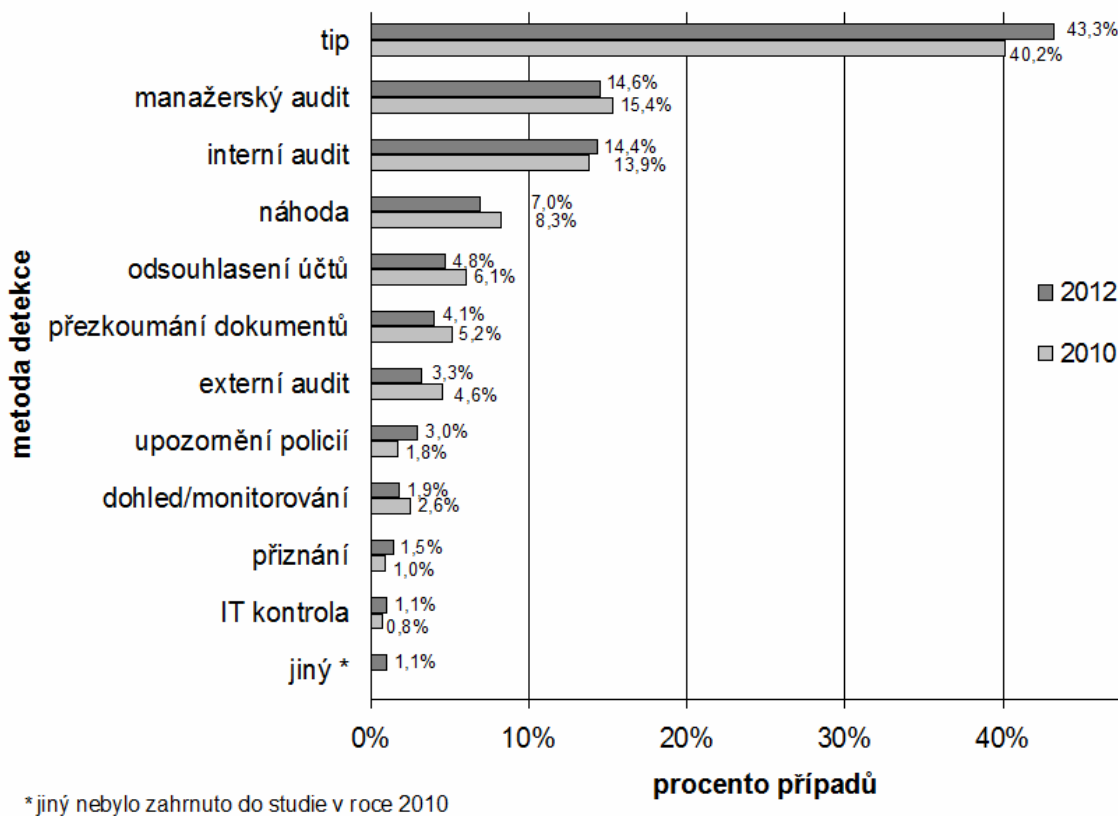
Obrázek č. 18 : Zaměstnanecké podvody dle kategorie – frekvence

Zdroj: vlastní zpracování, 2013 dle Global Fraud Study 2012

V rámci studie bylo také zkoumáno, kdo poprvé odhalí daný podvod. Překvapivým výsledkem může být, že podvody jsou nejvíce detekovány na základě tipu. V podstatně menší míře odhalí jejich prvotní příznaky management společnosti nebo auditoři, jak je zřejmé z následujícího grafu.

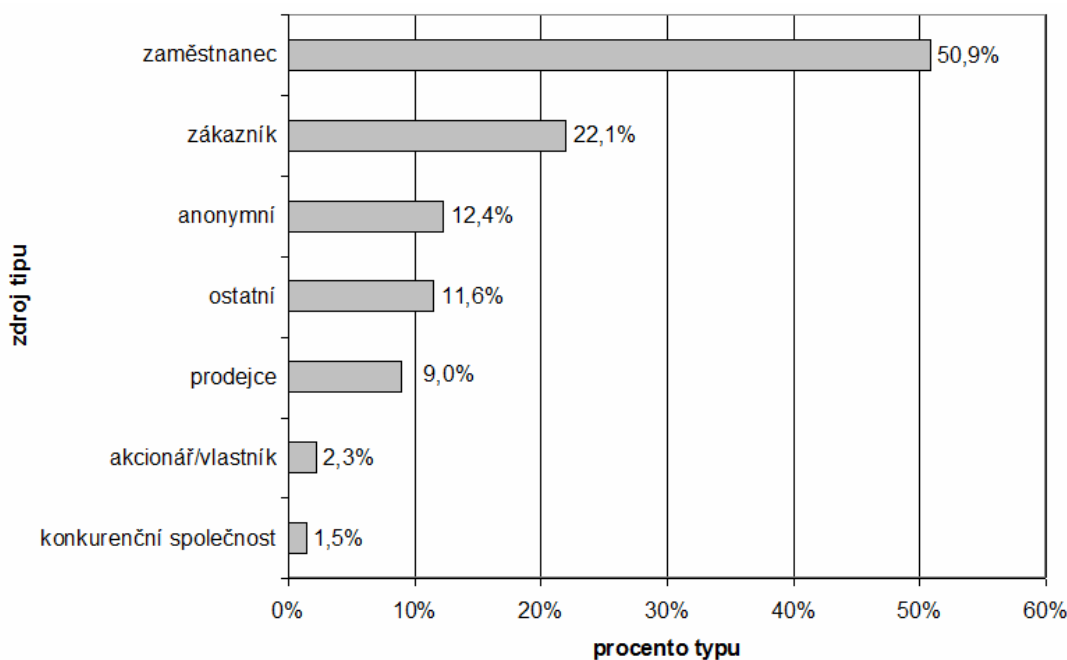
Obrázek č. 19: Zdroj počáteční informace o zaměstnaneckých podvodech

Zdroj: vlastní zpracování, 2013 dle Global Fraud Study 2012

Procento upozornění na podvodníka na základě tipu přesahuje 40%. V této studii jsou dále zkoumány zdroje těchto tipů. Více jak polovina upozornění na podvod pochází od zaměstnanců. Zákazníci upozorní na 22,1% případů, anonymních upozornění je dle studie 12,4%, prodejci 9%, vlastníci nebo akcionáři upozorňují na 2,3% a na základě tipů od konkurenčních společností 1,5%.

Obrázek č. 20: Zdroje tipů

Zdroj: vlastní zpracování, 2013 dle Global fraud study 2012

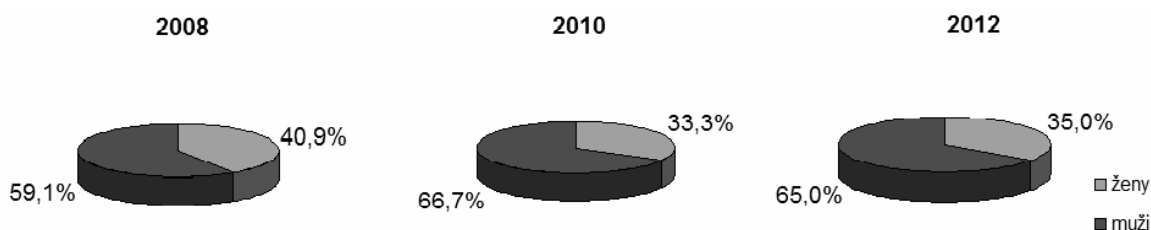
Studie se zabývala také **varovnými signály, kterými na sebe podvodník upozorňuje**. Největším varovným signálem se stala s 35,6% nadstandardní životní úroveň s ohledem na dosahované příjmy, dalším faktorem se staly finanční problémy s 27,1%. I neobvykle blízké vztahy se zákazníky nebo obchodními partnery získaly vysoký podíl, 19,2%. Pracovníci s neochotou dělit se o zodpovědnost a mít vše pod svojí kontrolou získali 18,2%. Varujícím faktorem mohou také být zaměstnanci s probíhajícím rozvodovým řízením, po rozvodu nebo s rodinnými problémy. Ti tvoří 14,8%. Bezohledné jednání člověka patří mezi další signál ukazující na případný podvod. Tato skupina tvoří 14,8%. Podráždění a podezřívaví lidé tvoří 12,8%. Také lidé závislí na návykových látkách byli součástí studie, protože si tito lidé potřebují obstarat zdroje na nákup návykových látek. V rámci této studie tvoří 8,4%. Dalším z varovných signálů je i člověk, který měl již problémy v předchozím zaměstnání. Tento varovný signál tvoří 8,1%. Stížnosti na nedostatečné finanční ohodnocení získaly 7,9%, protože nedostatečné finanční ohodnocení podněcuje pracovníka přilepšit si nelegální cestou.

Mezi méně zastoupené signály patří neochota lidí čerpat dovolenou 6,5%, nadměrný tlak ze strany zaměstnavatele 6,5%, dřívější problémy se zákonem 5,3%, nucení k úspěchu 4,7%, stížnosti na nedostatečnou autoritu 4,8% a neodpovědný přístup k životu 4,1%. V mnohých případech se jedná o kombinaci několika varovných signálů zároveň.

Profil potencionálního pachatele byl dle studie zkoumán z hledisek: pohlaví, vzdělání, věku, pracovního zařazení, délky zaměstnání, funkce a zaměstnanecké historie.

Větší podíl v případech podvodů na základě pohlaví zaujímají muži. Na základě zveřejněných studií se tento trend nemění, jak dokazují níže uvedené grafy. Muži jsou zodpovědní za dvojnásobně vyšší škody než ženy. Dle studie je průměrná ztráta na osobu 140 tisíc dolarů. U mužů činí ztráta v průměru 200 tisíc dolarů, u žen pak pouze 91 tisíc.

Obrázek č. 21: Pohlaví pachatele

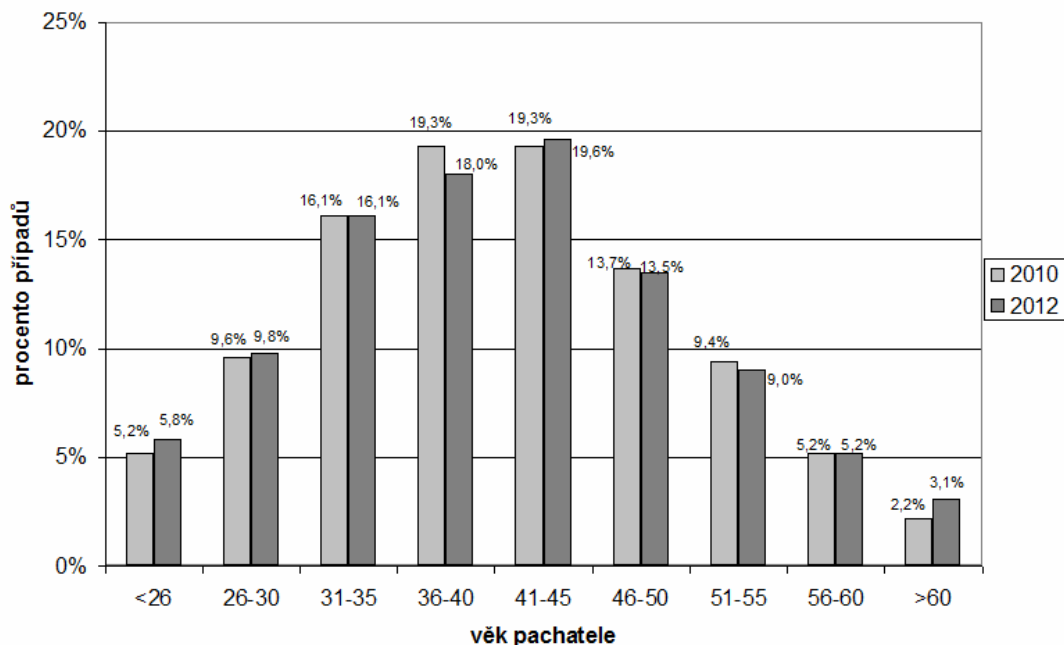

Zdroj: vlastní zpracování, Plzeň 2013 dle Global Fraud Study 2012

Dále ze studie vyplynulo, že vyšší vzdělání znamená vyšší ztrátu pro firmu. Přibližně 54% pachatelů absolvovalo vysokoškolské nebo postgraduální vzdělání. Lidé s nejvyšším vzděláním utvořili průměrnou škodu 300 tisíc dolarů, bakaláři 200 tisíc dolarů a středoškolsky vzdělání 75 tisíc dolarů.

Lidé ve věkovém rozmezí 31 až 45 let jsou pachateli 54% případů, jak je patrné z níže uvedeného grafu. Oproti tomu lidé s věkovým rozmezím 50 až 55 let tvoří průměrnou ztrátu firmy 600 tisíc dolarů, což je dvaapůlkrát více než mladší zaměstnanci.

Obrázek č. 22: Věk pachatele

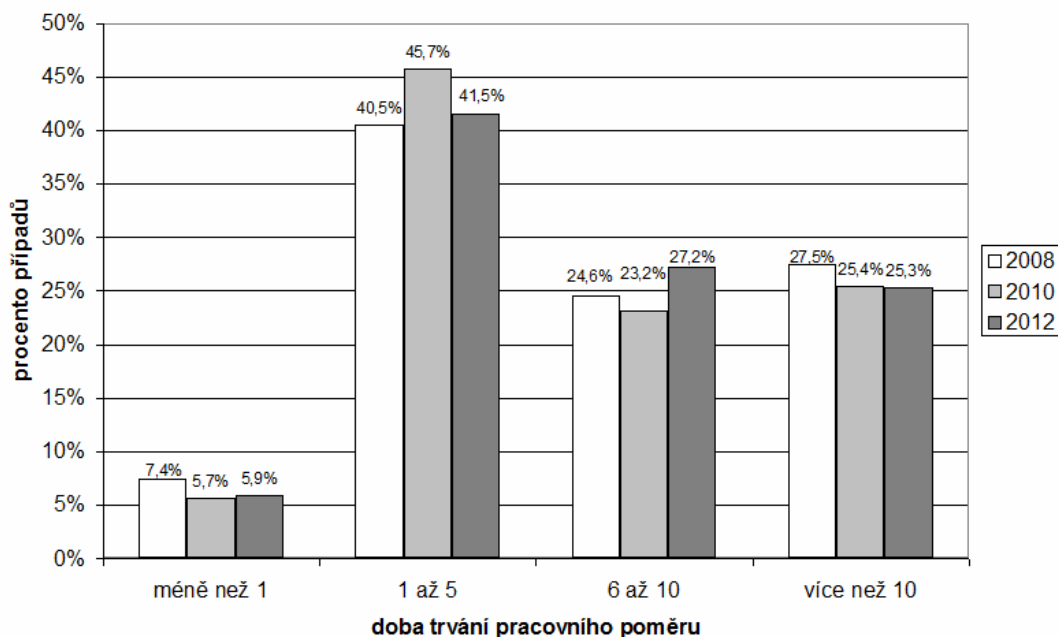

Zdroj: vlastní zpracování, 2013 dle Global Fraud Study 2012

Na základě pracovního zařazení tvoří 77% monitorovaných případů zejména následující obory a profese: účetní, prodejce, výkonný a vyšší management, oddělení nákupu a zákaznický servis.

Z hlediska délky pracovního poměru 6% pachatelů bylo ve firmě zaměstnáno do jednoho roku. V rozmezí jednoho až pěti let trvání pracovního poměru tvořil podíl pachatelů 42%. Délky pracovního poměru v souvislosti s páchaní podvodů jsou zobrazeny na následujícím grafu.

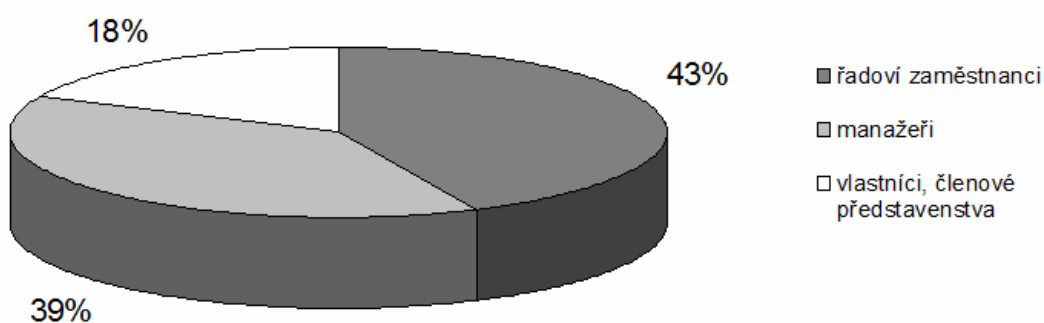
Obrázek č. 23: Doba trvání pracovního poměru pachatele

Zdroj: vlastní zpracování, 2013, dle Global Fraud Study 2012

Dle znázorněného grafu zaujímá dle pracovní pozice nejvíce skupina řadových zaměstnanců, kteří jsou odpovědní za 43% případů. Za 39% případů nesou odpovědnost manažeři a 18% mají na svědomí vlastníci nebo členové představenstva.

Obrázek č. 24: Pachatelé dle pracovní pozice

Zdroj: vlastní zpracování, 2013 dle Global fraud study

Z hlediska spáchání podvodu naprostá většina spáchala podvod poprvé. Tato skupina tvoří dle studie 84%. Pouze 7% podvodů bylo provedeno již po několikáté. Na základě této skutečnosti byl pachatel již v minulosti z předešlého zaměstnání propuštěn z důvodu krádeže nebo podvodu.

7 ZÁVĚR

Problematika kreativního účetnictví začíná být aktuální v souvislosti s největším účetním skandálem společnosti Enron ve Spojených státech amerických.

Cílem práce je vymezení kreativního účetnictví v České republice a možné způsoby jeho použití v souvislosti s legislativou České republiky.

První kapitola uvádí definici kreativity, použití kreativního účetnictví v historii. Dále jsou komparovány definice kreativního účetnictví různých autorů. V této kapitole jsou uvedeny důvody pro praktikování kreativního účetnictví.

Následující kapitola hovoří o technikách kreativního účetnictví, kterými jsou window dressing, mimobilanční financování a earnings management. Tyto techniky jsou uvedeny a jejich použití je znázorněno na ilustrativních příkladech. Technika window dressing je velmi snadno odhalitelná, neboť při jejím použití je podán zavádějící nebo nereprezentativní obraz o finanční situaci společnosti. V případě mimobilančního financování se jedná o těžko odhalitelné postupy, protože mimobilanční financování je technikou, která se neprojeví v rozvaze společnosti. Jedná se především o leasing, který je dle českých účetních standardů evidován pouze v podrozvaze společnosti. Mezinárodní účetní standardy rozlišují účtování finančního a operativního leasingu. Finanční leasing je evidován jako majetek v rozvaze společnosti a v případě operativního leasingu se jedná o provozní náklad společnosti. Technika earnings management se člení na income smoothing a big bath.

Kapitola o prevenci je rozdělena do tří částí. První z nich je využití flexibility právních předpisů, druhou je porušení věrného a poctivého obrazu účetnictví a třetí se zabývá nelegálními podvody. Při využití flexibility právních předpisů nehrozí za užití žádný postih, protože se jedná o běžné postupy v účetnictví. Tato skutečnost je z tohoto důvodu velmi těžko odhalitelná. Při porušení věrného a poctivého obrazu účetnictví se hovoří o účetním přestupku, který je sankcionován dle Zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. V případě nelegálních podvodů se jedná o nejzávažnější způsob použití kreativního účetnictví. Tento způsob je také nejhůře postižitelným, ale v případě jeho prokázání hrozí pachateli až trest odnětí svobody v délce trvání závislé na závažnosti provedení tohoto činu.

Čtvrtá kapitola vymezuje základní právní legislativu upravující účetnictví v České republice a vzájemné vazby mezi jednotlivými právními předpisy. Účetní závěrka dle Zákona o účetnictví č. 563/1991 musí podávat věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky. Tato kapitola se zabývá povinnostmi při vedení účetnictví.

V páté kapitole byla vybrána společnost z insolvenčního rejstříku.. Z výročních zpráv a účetních závěrek bylo analyzováno její hospodaření, především vývoj odpisů a čerpání rezerv.

Poslední kapitola uvádí celosvětovou studii Asociace certifikovaných vyšetřovatelů podvodů. Z této studie byly vybrány základní důvody pro páchaní podvodů a vymezení potencionálních pachatelů dle různých kategorií.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Účetní odpisy dle jednotlivých skupin do roku 2008	44
--	----

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Posouzení prací jako běžná oprava a modernizace	16
Obrázek č. 2: Půjčka přes konec období.....	18
Obrázek č. 3: Likvidita společnosti při půjčce přes konec období	19
Obrázek č. 4: Finanční leasing dle mezinárodních účetních standardů.....	22
Obrázek č. 5: Účtování leasingu dle českých účetních standardů	23
Obrázek č. 6: Příklad změny rentability aktiv při použití operativního leasingu	24
Obrázek č. 7: Účtování faktoringu jako prodej.....	25
Obrázek č. 8: Účtování faktoringu jako úvěr.....	26
Obrázek č. 9: Income smoothing společnosti General Electric Co.	28
Obrázek č. 10: Income smoothing (v tis. Kč)	29
Obrázek č. 11: Big bath (v tis. Kč)	31
Obrázek č. 12 : Stupně použití kreativního účetnictví a možné postihy.....	32
Obrázek č. 13: Účetní systém dle právních norem České republiky	37
Obrázek č. 14: Běžná likvidita společnosti.....	43
Obrázek č. 15: Vývoj odpisů	45
Obrázek č. 16: Vývoj výše rezerv.....	46
Obrázek č. 17: Výsledek hospodaření před zdanění v tis. Kč	47
Obrázek č. 18 : Zaměstnanecké podvody dle kategorie – frekvence.....	50
Obrázek č. 19: Zdroj počáteční informace o zaměstnaneckých podvodech.....	51
Obrázek č. 20: Zdroje tipů	52
Obrázek č. 21: Pohlaví pachatele.....	53
Obrázek č. 22: Věk pachatele	54
Obrázek č. 23: Doba trvání pracovního poměru pachatele.....	55
Obrázek č. 24: Pachatelé dle pracovní pozice	55

Seznam použité literatury

ADAIR, John Eric. *Umění kreativního myšlení: jak být inovativní a rozvíjet skvělé myšlenky*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2011, s. 16, 34. ISBN 978-80-251-3004-9.

BELKAOUI, Ahmed Riahi. *Accounting Theory*. Cengage Learning EMEA, 2004. ISBN 1-84480-029-6.

GRIFFITHS, Ian. *Creative accounting: how to make your profits what you want them to be*. London: Unwin Paperbacks, 1987. ISBN 00-465-7003-9.

HAVAS, Harald. *Využijte svých schopností na 100 %: trénink myšlení, paměti, kreativity*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2006, s. 197. ISBN 8024715155.

HRDÝ, Milan a Michaela HOROVÁ. *Finance podniku*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009, 179 s. ISBN 978-80-7357-492-5.

JAMESON, Michael. *Practical Guide to Creative Accounting*. Kogan Page, 1988. ISBN 9781850913016.

JONES, Michael. *Creative accounting, fraud and international accounting scandals*. Hoboken, NJ: John Wiley, 2011, xxii, 550 p. ISBN 978-047-0057-650.

KOLEKTIV AUTORŮ A KONZULTANTŮ OTTOVA NAKLADATELSTVÍ, s.r.o., *Kapesní slovník cizích slov*. Vyd. 1. Praha: Cesty, 2000, 368 s. ISBN 80-718-1410-5.

KOVANICOVÁ, Dana. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 20. aktualiz. vyd. Praha: Polygon, 2012, s. 346-347. ISBN 978-80-7273-169-5.

KOVANICOVÁ, Dana. *Finanční účetnictví: světový koncept IFRS/IAS*. 5., aktualiz. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2005, s. 271-273. ISBN 80-727-3129-7.

KOVANICOVÁ, Dana. *Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům*. Vyd. 1. Praha: Polygon, 2004, s. 47, 276. ISBN 9788072730957.

KRUPOVÁ, Lenka. *Kreativní účetnictví: zneužívání účetnictví - možnosti a meze*. Praha: Komora auditorů České republiky, 2001, s. 3. ISBN 80-902-8552-X.

MULFORD, Charles W. a Eugene E. COMISKEY. *The Financial Numbers Game Detecting Creative Accounting Practices*. Hoboken: John Wiley & Sons, 2011. ISBN 04-704-9531-6.

NASER, Kamal H. *Creative financial accounting: its nature and use*. New York: Prentice Hall, 1993. ISBN 01-306-1763-6.

RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Grada, c2011, s. 50. Finanční řízení. ISBN 9788024739168.

VALOUCH, Petr. *Účetní a daňové odpisy ...* Praha: Grada, 2006-, sv. Účetnictví a daně. ISBN 978 – 80 – 247 – 2825 - 4.

Seznam použité legislativy

Zákon o účetnictví č.563/1991 Sb. v platném znění

Vyhláška provádějící některá ustanovení zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. č. 500/2002 Sb.

Zákon o dani z příjmů č. 586/1992 Sb. v platném znění

Trestní zákoník č. 40/2009 Sb. v platném znění

Seznam použitých internetových zdrojů

About the ACFE. *Association of Certified Fraud Examiners - Fraud Training Education and Certification* [online]. © 2013 [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.acfe.com/about-the-acfe.aspx>

Americký sen energetické firmy Enron skončil bankrotem. *ČT24* [online]. 2.12.2011 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://m.ceska televize.cz/ct24/ekonomika/155300-americky-sen-energeticke-firmy-enron-skoncil-bankrotem/>

Creative accounting. *Oxford Dictionaries Online* [online]. 2013 [cit. 2013-02-09]. Dostupné z: <http://oxforddictionaries.com/definition/english/creative%2Baccountancy?q=creative+accounting>

Členství v ACFE. *ACFE.cz Česká republika* [online]. 2012 [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: http://www.acfe.cz/cz/membershipSeznam_příloh

HEALY, Paul M. a James Michael WAHLEN. A Review of the Earnings Management Literature and its Implications for Standard Setting. *Social Science Research Network* [online]. 1998 [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: <http://ssrn.com/abstract=156445>

Historie výroby papíru ve Větrní. *Společnost JIP - Papírny Větrní, a.s. - Výroba papíru* [online]. 2011 [cit. 2013-04-12]. Dostupné z: http://www.jip.cz/web/index.php?option=com_content&task=view&id=6&Itemid=9

Insolvenční právo. MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Insolvenční zákon - Insolvenční rejstřík* [online]. 2013b [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://insolvencni-zakon.justice.cz/obecne-informace/insolvencni-pravo.html>

Insolvenční rejstřík. MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Insolvenční zákon - Insolvenční rejstřík* [online]. 2013a [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://insolvencni-zakon.justice.cz/obecne-informace/insolvencni-rejstrik.html>

„Kreativní účetnictví“ maskuje porušování Paktu stability. *EurActiv.cz - portál o EU* [online]. 6.10.2005 [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/cl/24/1976/%E2%80%9EKreativni>

Legislativa. MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2013 [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc2_legislativa.html

LUKÁŠOVÁ, Jitka. Co jsou cíle podnikání a jak na ně?. *Podnikatel.cz - průvodce vaším podnikáním* [online]. 17.9.2009 [cit. 2013-03-29]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/co-jsou-cile-podnikani-a-jak-na-ne/>

MACHALA, Karel. Finanční podvody a nelegální aktivity. *Bankovnictvi.iHNed.cz : Měnová politika, komerční bankovnictví, finanční investování* [online]. 19.1.2005 [cit. 2013-03-29]. Dostupné z: <http://bankovnictvi.ihned.cz/c1-15513450-financni-podvody-a-nelegalni-aktivity>

MAŠEK, Petr. Operativní leasing jako mimobilanční forma financování. *CFOWorld.cz / Informační servis pro finanční ředitele* [online]. 09.12.2010 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://cfoworld.cz/financni-sluzby/operativni-leasing-jako-mimobilancni-forma-financovani-653>

Pakt stability a růstu. *Česká národní banka* [online]. 2013 [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/mezinarodni_vztahy/cr_eu_integrace/eu_integrace_07.html

Report to the nations on occupational fraud and abuse: 2012 Global fraud study. *Association of Certified Fraud Examiners - Fraud Training Education and Certification* [online]. 2012 [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: http://www.acfe.com/uploadedFiles/ACFE_Website/Content/rtn/2012-report-to-nations.pdf

RITHOLTZ, Barry. GE's Jack Welch Knows About Cooking the Books. *The Big Picture* [online]. 5.10.2012 [cit. 2013-04-22]. Dostupné z: <http://www.ritholtz.com/blog/2012/10/ges-jack-welch-on-bls-book-cooking/>

The role of book entries in income smoothing and big baths. *University of Pretoria Theses and Dissertations* [online]. 2004 [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: <http://upetd.up.ac.za/thesis/available/etd-03032004-115957/unrestricted/05chapter5.pdf>

Úpadek a způsoby jeho řešení. MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Insolvenční zákon - Insolvenční rejstřík* [online]. 2013c [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://insolvenčni-zakon.justice.cz/obecne-informace/upadek-a-zpusoby-jeho-reseni.html>

Seznam příloh

Příloha A Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za rok 2008

Příloha B Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za rok 2009

Příloha A Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za rok 2008

Minimální závazný výčet informací podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.

ROZVAHA

ke dni31.12.2008.....

jednotky: 1000 Kč

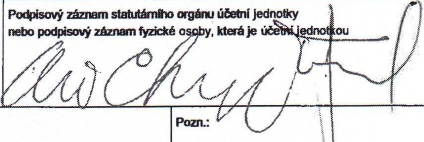
Rok	Měsíc	iČ
2008	1 2	45022526

Obchodní firma nebo jiný název účetní jednotky
JIP-Papírny Větrní
a.s.

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky a místo podnikání liší-li se od bydliště
Papírenská č.p.2
Větrní

Označ. a	AKTIVA b	číslo řádku	Běžné účetní období			Minulé období
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
	AKTIVA CELKEM	001	+4 178 922	-2 805 450	+1 373 472	+1 507 119
B.	Dlouhodobý majetek	003	+3 748 987	-2 759 304	+ 989 683	+ 998 781
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	004	+65 803	-37 163	+28 640	+32 288
B. I. 3.	Software	007	+12 421	-10 331	+2 090	+ 164
B. I. 4.	Ocenitelná práva	008	+53 206	-26 832	+26 374	+32 124
B. I. 7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	+ 176		+ 176	
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	013	+3 682 170	-2 721 127	+ 961 043	+ 966 493
B. II. 1.	Pozemky	014	+52 688	-22 176	+30 512	+30 512
B. II. 2.	Stavby	015	+1 758 482	-1 164 492	+ 593 990	+ 570 377
B. II. 3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	016	+1 721 524	-1 534 459	+ 187 065	+ 207 239
B. II. 7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	020	+ 141 060		+ 141 060	+ 148 536
B. II. 8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	021	+8 416		+8 416	+9 829
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	023	+1 014	-1 014	+0	+0
B. III. 3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	026	+1 014	-1 014	+0	+0
C.	Oběžná aktiva	031	+ 425 566	-46 146	+ 379 420	+ 506 801
C. I.	Zásoby	032	+ 167 670	-6 953	+ 160 717	+ 158 435
C. I. 1.	Materiál	033	+ 104 997	-6 953	+98 044	+ 104 028
C. I. 2.	Nedokončená výroba a polotovary	034	+10 650		+10 650	+13 579
C. I. 3.	Výrobky	035	+50 660		+50 660	+39 148
C. I. 5.	Zboží	037	+ 923		+ 923	+1 680
C. I. 6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	038	+ 440		+ 440	
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	039	+5 000		+5 000	+5 007
C. II. 5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	044	+5 000		+5 000	+5 007
C. III.	Krátkodobé pohledávky	048	+ 230 342	-39 193	+ 191 149	+ 328 170
C. III. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	049	+ 191 711	-39 193	+ 152 518	+ 288 076
C. III. 6.	Stát – daňové pohledávky	054	+33 860		+33 860	+33 642
C. III. 7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	055	+4 445		+4 445	+6 140
C. III. 9.	Jiné pohledávky	057	+ 326		+ 326	+ 312
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	058	+22 554		+22 554	+15 189
C. IV. 1.	Peníze	059	+ 300		+ 300	+ 352
C. IV. 2.	Účty v bankách	060	+22 254		+22 254	+14 837
D. I.	Časové rozlišení	063	+4 369		+4 369	+1 537
D. I. 1.	Náklady příštích období	064	+4 360		+4 360	+1 537
D. I. 3.	Příjmy příštích období	066	+9		+9	

Označ. a	PASIVA b	číslo řádku	Běžné účetní období 5	Minulé období 6
	PASIVA CELKEM	067	+1 373 472	+1 507 119
A.	Vlastní kapitál	068	+ 932 987	+1 108 906
A. I.	Základní kapitál	069	+ 962 297	+ 962 297
A. I. 1.	Základní kapitál	070	+ 962 297	+ 962 297
A. II.	Kapitálové fondy	073	+67 383	+67 383
A. II. 2.	Ostatní kapitálové fondy	075	+67 383	+67 383
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	078	+ 171 889	+ 171 889
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	079	+ 171 889	+ 171 889
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	081	-92 663	-57 685
A. IV. 2.	Neuhrazená ztráta minulých let (-)	083	-92 663	-57 685
A. V. 1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	084	- 175 919	-34 978
B.	Cizí zdroje	085	+ 437 833	+ 397 642
B. I.	Rezervy	086	+6 596	+11 467
B. I. 1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	087	+6 596	+5 685
B. I. 4.	Ostatní rezervy	090		+5 782
B. II.	Dlouhodobé závazky	091	+3 029	
B. II. 1.	Závazky z obchodních vztahů	092	+3 029	
B. III.	Krátkodobé závazky	102	+ 332 735	+ 218 783
B. III. 1.	Závazky z obchodních vztahů	103	+ 291 465	+ 182 233
B. III. 5.	Závazky k zaměstnancům	107	+8 119	+8 023
B. III. 6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	108	+4 442	+4 776
B. III. 7.	Stát – daňové závazky a dotace	109	+1 397	+1 236
B. III. 8.	Krátkodobé přijaté zálohy	110	+1 901	+1 582
B. III. 10.	Dohadné účty pasivní	112	+25 411	+20 933
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	114	+95 473	+ 167 392
B. IV. 1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	115	+1 594	
B. IV. 2.	Krátkodobé bankovní úvěry	116	+93 879	+ 167 392
C. I.	Časové rozlišení	118	+2 652	+ 571
C. I. 1.	Výdaje příštích období	119	+2 642	+ 520
C. I. 2.	Výnosy příštích období	120	+10	+51

Sestaveno dne: 2 4 . 0 2 . 2 0 0 8		Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou 	
Právní forma účetní jednotky akciová společnost	Předmět podnikání výroba, zpracování a prodej papírenských výrobků	Pozn.:	

Minimální závazný výčet informací
podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY
v druhovém členění
ke dni 31. 12. 2008

jednotky: 1000 Kč

Rok	Měsíc	IČ
2008	1 2 4 5 0 2 2 5 2 6	

Obchodní firma nebo jiný název účetní jednotky

JIP-Papírný Větrní

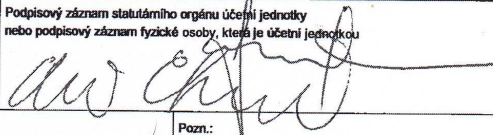
a.s.

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky
a místo podnikání liší-li se od bydliště

Papírenská č.p.2

Větrní

Označ.	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	číslo řádku	Skutečnost v běžném účetním období	
			sledovaném 1	minulém 2
a	b			
I.	Tržby za prodej zboží	01	+10 962	+15 298
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	+10 145	+14 623
+	Obchodní marže	03	+ 817	+ 675
II.	Výkony	04	+1 435 276	+1 577 228
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	+1 405 434	+1 549 519
II. 2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	06	+19 583	+20 167
II. 3.	Aktivace	07	+10 279	+7 542
B.	Výkonová spotřeba	08	+1 326 276	+1 321 932
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	09	+1 185 069	+1 174 191
B. 2.	Služby	10	+ 141 207	+ 147 741
+	Přidaná hodnota	11	+ 109 817	+ 255 971
C.	Osobní náklady součet	12	+ 178 608	+ 171 497
C. 1.	Mzdové náklady	13	+ 125 097	+ 121 919
C. 2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	14	+4 524	+1 114
C. 3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	+45 329	+43 876
C. 4.	Sociální náklady	16	+3 658	+4 588
D.	Daně a poplatky	17	+7 155	+12 132
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	18	+ 106 032	+ 108 606
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	19	+36 762	+7 047
III. 1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	+33 970	+1 303
III. 2.	Tržby z prodeje materiálu	21	+2 792	+5 744
F.	Zůstatková cena prod. dlouhodobého majetku a materiálu	22	+9 916	+1 153
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	+9 387	+ 286
F. 2.	Prodaný materiál	24	+ 529	+ 867
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	-49 660	-69 730
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	+ 304 054	+53 278
H.	Ostatní provozní náklady	27	+ 336 155	+68 585
*	Provozní výsledek hospodaření	30	- 137 573	+24 053
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	41	-5 781	+ 790
X.	Výnosové úroky	42	+1 115	+ 126
N.	Nákladové úroky	43	+10 925	+6 543
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	+54 461	+30 730
O.	Ostatní finanční náklady	45	+88 778	+82 554
*	Finanční výsledek hospodaření	48	-38 346	-59 031
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	52	- 175 919	-34 978

Označ.	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	číslo řádku	Skutečnost v běžném účetním období	
			sledovaném	minulém
a	b		1.	2
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	60	- 175 919	-34 978
****	Výsledek hospodaření před zdaněním	61	- 175 919	-34 978
Sestaveno dne: 2 4 . 0 2 . 2 0 0 9		Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou 		
Právní forma účetní jednotky akciové společnost	Předmět podnikání výroba, zpracování a prodej papírenských výrobků	Pozn.:		

Příloha B Rozvaha a Výkaz zisku a ztráty za rok 2009

Minimální závazný výčet informací podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.		ROZVAHA				Obchodní firma nebo jiný název účetní jednotky	
		ke dni 31. 12. 2009				JIP-Papíry Větrní	
		jednotky: 1000 Kč				a.s.	
						Sídlo nebo bydliště účetní jednotky a místo podnikání liší-li se od bydliště	
						Papírenská 2	
						382 11 Větrní	

Rok	Měsíc	IČ			
2009	1 2	4 5	0 2	2 5	2 6

Označ. a	AKTIVA b	číslo řádku	Běžné účetní období			Minulé období
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
	AKTIVA CELKEM	001	+3 307 482	-1 914 457	+1 393 025	+1 122 495
B.	Dlouhodobý majetek	003	+2 804 746	-1 867 401	+ 937 345	+ 738 407
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	004	+64 581	-42 286	+22 295	+28 984
B. I. 3.	Software	007	+9 797	-9 679	+ 118	+1 889
B. I. 4.	Ocenitelná práva	008	+53 206	-32 607	+20 599	+24 936
B. I. 6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	010				+1 516
B. I. 7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	+1 578		+1 578	+ 643
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	013	+2 361 458	-1 718 715	+ 642 743	+ 709 423
B. II. 1.	Pozemky	014	+30 086		+30 086	+30 172
B. II. 2.	Stavby	015	+ 725 047	- 443 035	+ 282 012	+ 356 244
B. II. 3.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	016	+1 423 780	-1 275 680	+ 148 100	+ 172 957
B. II. 7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	020	+ 174 064		+ 174 064	+ 149 112
B. II. 8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	021	+8 481		+8 481	+ 938
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	023	+ 378 707	- 106 400	+ 272 307	
B. III. 1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	024	+ 341 638	- 105 386	+ 236 252	
B. III. 3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	026	+1 014	-1 014	+0	
B. III. 5.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	028	+36 055		+36 055	
C.	Oběžná aktiva	031	+ 495 189	-47 056	+ 448 133	+ 375 914
C. I.	Zásoby	032	+ 156 798	-6 149	+ 150 649	+ 148 371
C. I. 1.	Materiál	033	+86 436	-6 149	+80 287	+89 247
C. I. 2.	Nedokončená výroba a polotovary	034	+7 903		+7 903	+9 919
C. I. 3.	Výrobky	035	+45 057		+45 057	+47 141
C. I. 5.	Zboží	037	+64		+64	+ 993
C. I. 6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	038	+17 338		+17 338	+1 071
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	039	+5 225		+5 225	+5 030
C. II. 5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	044	+5 225		+5 225	+5 030
C. III.	Krátkodobé pohledávky	048	+ 328 006	-40 907	+ 287 099	+ 221 463
C. III. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	049	+ 283 936	-40 907	+ 243 029	+ 189 303
C. III. 6.	Stát – daňové pohledávky	054	+27 021		+27 021	+29 187
C. III. 7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	055	+3 146		+3 146	+2 421
C. III. 8.	Dohadné účty aktivní	056	+13 545		+13 545	
C. III. 9.	Jiné pohledávky	057	+ 358		+ 358	+ 552
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	058	+5 160		+5 160	+1 050
C. IV. 1.	Peníze	059	+ 159		+ 159	+ 214

Označ. a	AKTIVA b	číslo řádku	Běžné účetní období			Minulé období
			Brutto	Korekce	Netto	Netto
C. IV. 2.	Účty v bankách	060	+5 001		+5 001	+ 836
D. I.	Časové rozlišení	063	+7 547		+7 547	+8 174
D. I. 1.	Náklady příštích období	064	+5 848		+5 848	+8 174
D. I. 3.	Příjmy příštích období	066	+1 699		+1 699	

Označ. a	PASIVA b	číslo řádku	Běžné účetní období 5	Minulé období 6
	PASIVA CELKEM	067	+1 393 025	+1 122 495
A.	Vlastní kapitál	068	+ 824 403	+ 708 190
A. I.	Základní kapitál	069	+ 692 854	+ 692 854
A. I. 1.	Základní kapitál	070	+ 692 854	+ 962 297
A. I. 3.	Změny základního kapitálu (+/-)	072		- 269 443
A. II.	Kapitálové fondy	073	+ 112 942	+ 112 942
A. II. 2.	Ostatní kapitálové fondy	075	+ 112 942	+ 112 942
A. II. 5.		077a		
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	078	+ 171 889	+ 171 889
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	079	+ 171 889	+ 171 889
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	081	- 269 495	- 269 495
A. IV. 2.	Neuhrazená ztráta minulých let (-)	083	- 269 495	- 269 495
A. V. 1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	084	+ 116 213	+0
B.	Cizí zdroje	085	+ 567 739	+ 414 303
B. I.	Rezervy	086	+5 212	+ 372
B. I. 1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	087	+4 262	
B. I. 4.	Ostatní rezervy	090	+ 950	+ 372
B. II.	Dlouhodobé závazky	091	+3 966	+3 703
B. II. 1.	Závazky z obchodních vztahů	092	+3 966	+3 703
B. III.	Krátkodobé závazky	102	+ 432 434	+ 318 499
B. III. 1.	Závazky z obchodních vztahů	103	+ 368 892	+ 273 821
B. III. 5.	Závazky k zaměstnancům	107	+8 853	+8 984
B. III. 6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	108	+20 070	+12 118
B. III. 7.	Stát – daňové závazky a dotace	109	+5 491	+1 698
B. III. 8.	Krátkodobé přijaté zálohy	110	+ 573	+1 126
B. III. 10.	Dohadné účty pasivní	112	+28 555	+20 752
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	114	+ 126 127	+91 729
B. IV. 1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	115	+2 200	+1 514
B. IV. 2.	Krátkodobé bankovní úvěry	116	+ 123 927	+90 215
C. I.	Časové rozlišení	118	+ 883	+2
C. I. 1.	Výdaje příštích období	119	+ 881	
C. I. 2.	Výnosy příštích období	120	+2	+2

Označ. a	PASIVA b	číslo řádku	Běžné účetní období 5	Minulé období 6
-------------	-------------	----------------	--------------------------	--------------------

Sestaveno dne: 1 4 . 0 3 . 2 0 1 0		Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou Ing. Grmolec Dušan Ing. Chytrý Aleš, MBA	
Právní forma účetní jednotky akciová společnost	Předmět podnikání výroba, zpracování a prodej papírenských výrobků	Pozn.:	

Minimální závazný výčet informací
podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY
v druhovém členění
ke dni31.12.2009.....
jednotky: 1000 Kč

Rok	Měsíc	IČ
2009	1 2	4 5 0 2 2 5 2 6

Obchodní firma nebo jiný název účetní jednotky

JIP-Papíry Větrní
a.s.

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky
a místo podnikání liší-li se od bydliště

Papírenská 2
382 11 Větrní

Označ.	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	číslo řádku	Skutečnost v běžném účetním období	
			sledovaném	minulém
a	b		1	2
I.	Tržby za prodej zboží	01	+8 257	
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	+5 568	
+	Obchodní marže	03	+2 689	
II.	Výkony	04	+1 142 830	
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	+1 131 096	
II. 2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	06	+1 752	
II. 3.	Aktivace	07	+9 982	
B.	Výkonová spotřeba	08	+ 960 288	
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	09	+ 811 725	
B. 2.	Služby	10	+ 148 563	
+	Přidaná hodnota	11	+ 185 231	
C.	Osobní náklady součet	12	+ 133 548	
C. 1.	Mzdové náklady	13	+94 705	
C. 2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	14	+3 393	
C. 3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	+33 125	
C. 4.	Sociální náklady	16	+2 325	
D.	Daně a poplatky	17	+4 704	
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	18	+55 256	
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	19	+17 218	
III. 1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	+13 313	
III. 2.	Tržby z prodeje materiálu	21	+3 905	
F.	Zůstatková cena prod. dlouhodobého majetku a materiálu	22	+5 834	
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	+5 200	
F. 2.	Prodaný materiál	24	+ 634	
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	- 282 570	
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	+ 256 214	
H.	Ostatní provozní náklady	27	+ 270 469	
*	Provozní výsledek hospodaření	30	+ 271 422	
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	41	+ 105 386	
X.	Výnosové úroky	42	+ 109	
N.	Nákladové úroky	43	+2 936	
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	+19 619	
O.	Ostatní finanční náklady	45	+66 615	
*	Finanční výsledek hospodaření	48	- 155 209	
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	52	+ 116 213	

Označ.	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	číslo řádku	Skutečnost v běžném účetním období	
			sledovaném	minulém
a	b		1	2
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	60	+ 116 213	
****	Výsledek hospodaření před zdaněním	61	+ 116 213	
Sestaveno dne: 1 4 . 0 3 . 2 0 1 0		Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou Ing. Grmolec Dušan Ing. Chytrý Aleš, MBA		
Právní forma účetní jednotky akciová společnost		Předmět podnikání výroba, zpracování a prodej papírenských výrobků	Pozn.:	

Abstrakt

CELERYNOVÁ, S. *Kreativní účetnictví v podmínkách české účetní legislativy*.
Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 64 s., 2013

Klíčová slova: kreativní účetnictví, věrný a poctivý obraz účetnictví, window dressing, leasing, earning management, income smoothing, big bath

Bakalářská práce je zaměřena na kreativní účetnictví a možnosti jeho použití v rámci české účetní legislativy. V práci je vymezen pojem kreativní účetnictví, motivace k jeho použití a prevence. Kapitola o prevenci je rozdělena do tří částí. První z nich je využití flexibility právních předpisů, druhou je porušení věrného a poctivého obrazu účetnictví a třetí se zabývá nelegálními podvody. Dále se tato práce zabývá technikami kreativního účetnictví, které jsou rozděleny do tří kategorií. Těmito kategoriemi jsou window dressing, mimobilanční financování a earnings management. Jednotlivé techniky jsou popsány a zobrazeny na ilustrativních příkladech. Kapitola o legislativě České republiky upravující účetnictví vymezuje pojem věrného a poctivého obrazu účetnictví a povinnosti při vedení účetnictví. V práci je zhodnoceno hospodaření vybrané společnosti z insolvenčního rejstříku.

Abstract

CELERYNOVÁ, S. *Creative accounting in the Czech accounting legislativ*. Bachelor thesis. Plzeň. Faculty of Economics University of West Bohemia, 64 pages, 2013

Key words: creative accounting, true and fair view, window dressing, leasing, earning management, income smoothing, big bath

The thesis is focused on creative accounting and the possibilities for its use within the Czech accounting legislation. In the thesis there is defined the term of creative accounting, the motivation for its use and the prevention. The chapter about the prevention is divided into three parts. The first of them is about the use of flexibility of legal rules, the second part is about breaking the true and fair view of accounting and the third one deals with illegal frauds. Then this thesis deals with techniques of creative accounting which are divided into three categories. These categories are window dressing, off-balance sheet and earnings management. Individual techniques are described and shown in illustrative examples. The chapter about the legislation of the Czech Republic which adapts accounting defines the term of true and fair view of accounting and the responsibilities during running accounting. In the thesis there is evaluated the management of the company chosen from insolvency register.